

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA STRUKTURNIH SPREMEMB ZUNANJETRGOVINSKIH
TOKOV SLOVENIJE V LUČI INTEGRACIJSKIH PROCESOV IN
GOSPODARSKE KRIZE**

Ljubljana, september 2011

ALENKA VRH

IZJAVA

Študentka Alenka Vrh izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. Katje Zajc Kejžar, in da v skladu s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim njeno objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 TEORETIČNI OKVIR	2
1.1 Heckscher-Ohlinov model (H-O model) in medpanožna trgovina	2
1.1.1 Teoremi Heckscher-Ohlinovega modela	3
1.2 Novejše teorije mednarodne menjave in znotrajpanožna trgovina.....	3
1.2.1 Znotrajpanožna trgovina	3
1.2.1.1 Trgovina z enakimi proizvodi.....	4
1.2.1.2 Trgovina z diferenciranimi proizvodi.....	4
1.2.2 Vertikalna diferenciacija proizvodov in popolna konkurenca (Falveyev model).....	6
1.2.3 Horizontalna diferenciacija proizvodov in monopolistična konkurenca	6
1.2.4 Tehnološki prepad.....	6
1.2.5 Teorija proizvodnega cikla.....	7
1.2.6 Dohodkovni učinki.....	7
1.2.6.1 Linderjeva teorija.....	7
1.2.6.2 Barkerjeva hipoteza različnosti.....	8
1.2.7 Heterogena podjetja v teoriji mednarodne menjave.....	8
1.3 Trgovinski vzorec	9
2 SPREMINJANJE POGOJEV ZUNANJETRGOVINSKEGA POSLOVANJA ZARADI VSTOPA V INTEGRACIJSKE PROCESSE IN POJAVA GOSPODARSKE KRIZE	11
2.1 Vstop Slovenije v EU in skupna zunanjetrgovinska politika	11
2.2 Ekonomska in monetarna unija – EMU ter posledice uvedbe evra.....	11
2.3 Pojav gospodarske krize	14
3 ANALIZA STRUKTURNIH SPREMEB ZUNANJE TRGOVINE IN TRGOVINSKEGA VZORCA SLOVENIJE	15
3.1 Metodologija merjenja znotrajpanožne trgovine.....	15
3.2 Analiza empiričnega merjenja znotrajpanožne trgovine Slovenije na osnovi GL indeksa.....	16
3.3 Empirično merjenje znotrajpanožne specializacije Slovenije oz. preverjanje trgovinskega vzorca Slovenije.....	21
SKLEP	24
LITERATURA IN VIRI	26

KAZALO TABEL

Tabela 1: GL indeksi, izračunani na podlagi tehtanega povprečja za blagovno menjavo Slovenije (SITC 0–9) in za slovensko menjavo industrijskih proizvodov (SITC 5–8) ločeno za štiri skupine držav (države EU27, države EMU, države bivše Jugoslavije, države nečlanice EU27) v določenih letih v obdobju 1999–2010.....	20
Tabela 2: Tehtani GL indeksi za slovensko menjavo v posameznih sektorjih SITC ločeno za štiri skupine držav (države EU27, države EMU, države bivše Jugoslavije, države nečlanice EU27) v določenih letih v obdobju 1999–2010	21
Tabela 3: Primerjalne prednosti Slovenije (Top 10) na podlagi Lafayevega indeksa ločeno v letih 1999 in 2010	24

UVOD

Dandanes postajajo gospodarstva vedno bolj medsebojno povezana in odvisna drug od drugega, kar je posledica čedalje večje globalizacije. Medsebojna povezanost in odvisnost pa prinaša tako prednosti kot slabosti. Kot eno izmed prednosti globalizacije lahko izpostavimo njen vpliv na pospešen razvoj mednarodne trgovine, ki jo je spremljal sočasen razvoj novih tehnologij in transportne infrastrukture. Poleg globalizacije, ki je povečala obseg mednarodnega trgovanja, pa je pomembno tudi, v kakšnih gospodarskih pogojih poteka mednarodna menjava. Najbolj idealni pogoji so, če obstaja popolni gospodarski liberalizem, vendar ta v svoji popolni obliki v praksi ne obstaja.

Mednarodna ali zunanja trgovina omogoča državam, da blago in storitve, proizvedene doma, ponudijo na tujih trgih po cenah, ki se lahko razlikujejo od cene na domačem trgu, saj se izvozna cena oblikuje glede na ponudbo in povpraševanje, ki sta prisotna na določenem tujem trgu. Koristi, ki jih ima posamezna država pa so odvisne od različnih dejavnikov. V zvezi s tem so se razvile različne doktrine in teorije, ki skušajo pojasniti, kaj in kako vpliva na to, kakšne bodo koristi mednarodne menjave in kolikšen bo njihov obseg (Kumar, 2007, str. 45).

Spremembe, ki se dogajajo v liberalizaciji mednarodne trgovine, pomembno vplivajo tudi na strukturo mednarodne trgovine, ki bo glavni predmet obravnave moje diplomske naloge. Pri tem me bodo zanimale predvsem strukturne spremembe v zunanji trgovini Slovenije, ki je imela med novo pridruženimi članicami EU¹ najboljši trgovinski vzorec (Zaghini, 2005, str. 30). Natančneje, zanimale me bodo spremembe v stopnji znotrajpanožne trgovine in znotrajpanožna specializacija Slovenije.

Namen naloge je proučiti ter analizirati zunanjetrgovinske tokove Slovenije. Pri tem me bo zanimalo predvsem to, kako so spremembe pogojev mednarodnega trgovanja vplivale na strukturo zunanjetrgovinskih tokov in spremembo v trgovinskem vzorcu Slovenije. Kot glavne mejnike, ki bi lahko povzročili strukturne spremembe, bom izpostavila vstop Slovenije v Evropsko Unijo (EU), prevzem skupne valute – evra ter pojav gospodarske krize. Poskušala bom odgovoriti na naslednja vprašanja: Ali se je po vstopu Slovenije v EU in prevzemu evra res povečal delež znotrajpanožne trgovine? Ali je prišlo v zunanji trgovini do prestrukturiranja in je Slovenija začela trgovati predvsem z visokokakovostnimi proizvodi? Ali je kriza prizadela naše najbolj uspešne izvozne panoge?

Pri tem bom uporabila deduktivni in induktivni raziskovalni pristop, kar pomeni, da bom na podlagi že obstoječih virov in literature ter z lastnimi izračuni skušala potrditi oz. ovreči postavljene hipoteze.

Diplomsko delo je vsebinsko razdeljeno na tri poglavja, ki so razdeljena na več podpoglavij. V prvem poglavju bom predstavila teorije mednarodne menjave. Pri tem se bom osredotočila

¹ Države, ki so v EU vstopile leta 2004.

predvsem na novejšje teorije, saj s tradicionalnimi teorijami mednarodne menjave težko pojasnimo znotrajpanožno trgovino, ki prevladuje v zunanji trgovini razvitih držav. Drugo poglavje bo zajemalo predstavitev integracijskih procesov in pojava gospodarske krize ter z njimi povezane spremembe pogojev zunanjetrgovinskega poslovanja, ki bodo služili kot izhodišče za zadnje poglavje. V zadnjem – tretjem poglavju bom preverjala, kako se je spreminjala struktura zunanje trgovine in trgovinski vzorec Slovenije v odvisnosti od treh »glavnih mejnikov²«. To bom storila s pomočjo Grubel-Lloydovega indeksa (GL), ki meri stopnjo znotrajpanožne trgovine ter z izračunom Lafayevega indeksa (LFI), ki meri primerjalne prednosti posamezne države oz. znotrajpanožno specializacijo posamezne države. Sledil bo sklep, v katerem bom na kratko povzela vsebino celotne naloge ter potrdila oz. ovrгла postavljene hipoteze. Na koncu bom navedla še literaturo in vire ter dodala priloge.

1 TEORETIČNI OKVIR

V prvem poglavju bom predstavila posamezne ekonomske teorije mednarodne menjave. Izmed tradicionalnih teorij mednarodne menjave bom na kratko pojasnila le Heckscher-Ohlinovo teorijo (H-O model), ker na njej temeljijo nekatere novejšje teorije mednarodne menjave, sicer tradicionalnih teorij ne bom podrobno razlagala, saj z njimi v večji meri lahko razložimo le medpanožno trgovino. Večina trgovine, ki poteka med razvitimi državami pa je znotrajpanožna. Tradicionalne teorije mednarodne menjave znotrajpanožne trgovine ne pojasnjujejo oz. jo pojasnjujejo le v redkih primerih, npr. ko gre za znotrajpanožno trgovino s homogenimi proizvodi. Znotrajpanožno trgovino lahko pojasnimo z novejšimi teorijami mednarodne menjave, ki predpostavljajo nepopolno konkurenco, proizvodno diferenciacijo, naraščajoče donose in podobno. Zato bom v nadaljevanju predstavila nekatere novejšje teorije mednarodne menjave, s katerimi je možno razložiti znotrajpanožno trgovino, ki jo bom preverjala v tretjem poglavju.

1.1 Heckscher-Ohlinov model (H-O model) in medpanožna trgovina

Heckscher-Ohlinov teoretični model ali HOS teorija (dopolnil ga je Samuelson) prav tako kot Ricardov model predpostavlja dve državi in dva proizvoda. Razlikuje pa se v tem, da predpostavlja dva proizvodna dejavnika – delo in kapital. Model predpostavlja konstantne donose obsega ter da države pri proizvodnji uporabljajo enako tehnologijo. Okusi potrošnikov so med državami enaki, vendar se potrošnja proizvodov med njimi vseeno razlikuje, kar je posledica pojava razlik v ravni dohodka. Kot vzrok za pojav mednarodne trgovine pa teorija navaja razlike v obilju proizvodnih dejavnikov. To pomeni, da bo država izvažala proizvode, v katerih zaposluje relativno obilni proizvodni dejavnik bolj intenzivno (Gandolfo, 2004, str. 212–214).

² Vstop Slovenije v EU, prevzem evra ter pojav gospodarske krize.

1.1.1 Teoremi Heckscher-Ohlinovega modela

Heckscher-Ohlinov model vsebuje naslednje teoreme:

- **Heckscher-Ohlinov teorem**, ki pravi, da vsaka država poskuša izvažati proizvode v proizvodnji, kjer se doma intenzivno uporablja relativno obilni proizvodni dejavnik (Kumar, 2007, str. 243).
- **Teorem izenačitve cen proizvodnih dejavnikov**, ki pravi, da mednarodno trgovanje s proizvodi kljub nemobilnosti proizvodnih dejavnikov izenači tako absolutne kot tudi relativne cene proizvodnih dejavnikov med državami v primeru, ko državi nadaljujeta s proizvodnjo obeh proizvodov (Gandolfo, 2004, str. 227–228).
- **Stolper-Samuelsonov teorem**, ki pravi, da usmerjanje mednarodne trgovine povzroča razlike v cenah homogenih proizvodov med državami. Prav tako pa povzroča tudi razlike v ceni proizvodnih dejavnikov med državami (Kumar, 2007, str. 246). Mednarodna trgovina tako poveča realni zaslužek lastnikov relativno obilnega proizvodnega dejavnika ter zniža realni zaslužek lastnikov relativno redkega proizvodnega dejavnika.
- **Teorem Rybczynskega**, ki pravi, da povečanje količine enega proizvodnega dejavnika povzroči povečanje proizvodnje tistega proizvoda, pri proizvodnji katerega se uporablja povečan proizvodni dejavnik bolj intenzivno. Proizvodnja drugega proizvoda pa se zmanjša. Pri tem predpostavljamo, da relativne cene proizvodov ostajajo nespremenjene (Gandolfo, 2004, str. 230).

1.2 Novejše teorije mednarodne menjave in znotrajpanožna trgovina

Medtem ko tradicionalne teorije mednarodne menjave predpostavljajo popolno konkurenco in trgovino s homogenimi izdelki, novejše teorije pojasnjujejo vzroke za mednarodno trgovino z diferenciranimi proizvodi v pogojih nepopolne konkurence (Gandolfo, 2004, str. 283). To pomeni, da z njimi lahko razložimo znotrajpanožno trgovino, ki prevladuje v trgovini med razvitimi državami, zato bo to poglavje predstavljalo temeljno teoretično izhodišče za nadaljnjo empirično analizo strukture zunanjetrgovinskih tokov Slovenije.

1.2.1 Znotrajpanožna trgovina

Znotrajpanožna trgovina je trgovina, ki poteka med državami s proizvodi, ki so si med seboj podobni ali enaki (Bowen et al., 1998, str. 24) oz. ko gre za trgovanje s proizvodi, ki po statistični klasifikaciji spadajo v isto skupino (Kumar, 2007, str. 155).

Znotrajpanožne trgovine, ko ta obsega trgovanje z diferenciranimi proizvodi, ni mogoče pojasniti s katero od tradicionalnih teorij, saj te trdijo, da istočasen izvoz in uvoz istega proizvoda ni mogoč. To dejstvo pa predstavlja veliko pomanjkljivost tradicionalnih teorij mednarodne menjave, saj znotrajpanožna trgovina predstavlja pomemben del mednarodne trgovine (Gandolfo, 2004, str. 285).

Delež znotrajpanožne trgovine je največji v trgovini, ki poteka med razvitimi državami, v primeru, ko imajo le-te podobne značilnosti povpraševanja ter podobno relativno obilje proizvodnih dejavnikov, saj je delež znotrajpanožne trgovine neposredno in pozitivno povezan s stopnjo rasti dohodka, ravno gospodarske razvitosti in tehnološko zahtevnostjo proizvodov. Če se delež znotrajpanožne trgovine v menjavi z razvitimi državami povečuje, to pomeni, da se med njimi zmanjšujejo razvojne in tehnološke razlike, prav tako pa to pomeni relativno izboljšanje kakovostne konkurenčnosti. Delež znotrajpanožne trgovine je pomemben kazalec razvitosti mednarodne trgovine (Kumar et al., 2002).

1.2.1.1 Trgovina z enakimi proizvodi

Znotrajpanožna trgovina ponavadi poteka z diferenciranimi proizvodi, vendar je možna tudi znotrajpanožna trgovina z enakimi proizvodi, ki jih Grimwade (1994) označi za funkcionalno enake dobrine. Potrošniki med njimi ne razlikujejo, zato veljajo za popolne substitute. Razlogi za pojav znotrajpanožne trgovine z enakimi proizvodi so lahko naslednji (Boršič, 2000, str. 58–59):

- Proizvodi, za katere se uporablja različne proizvodne dejavnike, so lahko po klasifikaciji proizvodov zajeti v isti sektor. Čeprav niso med seboj popolni substituti po klasifikaciji, spadajo v isto panogo, kar povečuje indeks znotrajpanožne trgovine.
- Znotrajpanožna trgovina z enakimi proizvodi se velikokrat pojavi v obmejni menjavi, in sicer razlog za to so nižji transportni stroški.
- Nekateri proizvodi so sezonskega značaja, kar pomeni, da je država lahko tako izvoznica kot uvoznica določenega proizvoda.
- Končne izdelke lahko posamezna država uvozi zaradi skladiščenja ali pakiranja in jih nato ponovno izvozi v državo proizvajalko, kar se šteje za znotrajpanožno trgovino.
- Podjetja uvažajo polproizvode in proizvode, namenjene predelavi, ter nato izvažajo končne proizvode. Končne proizvode pa med drugim izvažajo tudi v državo, iz katere prihajajo polproizvodi in surovine. Tudi tu gre za znotrajpanožno trgovino, saj klasifikacije ponavadi združujejo tako polproizvode kot končne izdelke.
- Znotrajpanožna trgovina je lahko tudi posledica nastanka oligopolov.

1.2.1.2 Trgovina z diferenciranimi proizvodi

Za znotrajpanožno trgovino z diferenciranimi proizvodi je značilen pojav znotrajpanožne specializacije, ki se pojavi zaradi naraščajočih donosov. Proizvajalci se specializirajo v proizvodnji le nekaj različic dobrine, saj so fiksni stroški za proizvodnjo vsake različice drugačni. Zniževanje fiksnih stroškov pa pomeni, da se morajo učinkoviti proizvajalci odločiti za proizvodnjo omejenega števila različic določene dobrine (Boršič, 2000, str. 59).

Diferencirane proizvode lahko ločimo horizontalno ali vertikalno. Horizontalno diferencirani proizvodi so tisti, ki se razlikujejo po vidnih značilnostih – npr. po barvi, embalaži. Zaradi razlik v preferencah potrošnikov je na trgu prisotno povpraševanje po številnih različicah določenega

proizvoda. Razpon potrošniških preferenc pa je odvisen od dohodka. Če se le ta povečuje, se povečuje tudi razpon preferenc potrošnikov. Horizontalna znotrajpanožna trgovina se lahko pojavi tudi kot odraz monopolistične konkurence. Vsi proizvajalci namreč težijo k temu, da bi dosegli čim večji tržni delež. Nekateri obstoječi proizvajalci pa želijo z diferenciacijo proizvodov preprečiti vstop konkurentov na trg. Takšna podjetja veliko sredstev namenjajo za oglaševanje in relativno manj za raziskave in razvoj. Pri vertikalno diferenciranih proizvodih pa je ravno obratno, podjetja veliko več sredstev namenjajo raziskavam in razvoju, saj vertikalna diferenciacija pomeni ločevanje proizvodov glede na kakovost, zato so izdatki za raziskave in razvoj zelo pomembni, saj omogočajo izboljšanje kakovosti izdelkov. Potrošniki so pri nakupu omejeni z razpoložljivim dohodkom. Izdatki za raziskave in razvoj povzročajo padajoče povprečne stroške ter znotrajpanožno trgovino, ki je značilna za večino tehnološko intenzivnih panog (Boršič, 2000, str. 59).

Skupno znotrajpanožno trgovino torej sestavljata horizontalna in vertikalna znotrajpanožna trgovina. Z merjenjem njunega deleža lahko preverimo proizvodno strukturo posamezne države (Černoša, 2008, str. 103). Černoša je npr. v eni izmed študij proučeval horizontalno in vertikalno znotrajpanožno trgovino Slovenije, in sicer v obdobju 1994–2003 in ugotovil, da je Slovenija v tem obdobju proizvajala predvsem vertikalno diferencirane proizvode nižje kakovosti (Černoša, 2005b, str. 103). V eni izmed svojih novejših študij Černoša (2008) pravi, da kar štiri petine skupne znotrajpanožne trgovine Slovenije predstavlja trgovina z vertikalno diferenciranimi proizvodi, ki jo po njegovem mnenju lahko pojasnimo s Falveyevim modelom (1981), ki predpostavlja, da je znotrajpanožna trgovina s proizvodi različne kakovosti prisotna vsaj v eni panogi. Domača država naj bi tako izvažala določene vertikalno diferencirane proizvode in sočasno uvažala druge vertikalno diferencirane proizvode iz tujine. Kapital naj bi predstavljal temeljno značilnost panoge. Predpostavlja se tudi, da vsaka panoga proizvaja določeno kakovost določene vrste diferenciranih proizvodov. Glede na to, da vsako državo predstavlja vsaj ena panoga z dano zalogo kapitala in ravnjo plač, se bo domača država, ki ima na voljo več kapitala in obenem višje stroške delovne sile specializirala v proizvodnji vertikalno diferenciranih proizvodov višje kakovosti, ravno obratno pa se bo zgodilo z državo, ki razpolaga z manj kapitala ter nižjimi stroški delovne sile. Le ta se bo namreč specializirala v proizvodnji vertikalno diferenciranih proizvodov nižje kakovosti (Černoša, 2008, str. 104).

Za merjenje horizontalne in vertikalne znotrajpanožne trgovine se je bolj kot Fontagne-Freudenbergova metoda uveljavila Greenaway-Hine-Milnerjeva metoda. Obe metodi pa temeljita na Abd-el-Rahman izhodiščih. Z Greenaway-Hine-Milnerjevo metodo torej lahko preverimo proizvodno strukturo oz. obliko znotrajpanožne specializacije posamezne države (Černoša, 2003, str. 8; Černoša, 2005b, str. 104). Njena osnova je indeks povprečnih cen (UV), ki se računa kot razmerje med vrednostjo in količino izvozov oz. uvozov posamezne panoge. Predpostavlja se, da višja tržna cena odseva tudi višjo kakovost diferenciranega proizvoda (Černoša, 2003, str. 136–137).

Ena izmed bolj razširjenih metod merjenja stopnje skupne znotrajpanožne trgovine pa je Grubel-Lloydov indeks, ki ga bom podrobneje predstavila v poglavju o metodologiji merjenja znotrajpanožne trgovine.

1.2.2 Vertikalna diferenciacija proizvodov in popolna konkurenca (Falveyev model)

Falvey (1981) je svoj model zasnoval na temelju Heckscher-Ohlinovega modela. V modelu predpostavlja, da določeno panogo sestavlja več diferenciranih proizvodov, pri čemer posamezno državo predstavlja le ena panoga, ki proizvaja več diferenciranih proizvodov. Falveyev model tako pravi, da se bo domača država specializirala v proizvodnji določene različice vertikalno diferenciranih proizvodov, saj je pri proizvodnji omejena z dano zalogo kapitala in ravno plač. Druge diferencirane proizvode pa bo uvažala iz tujine. Razlog za nastanek znotrajpanožne trgovine z diferenciranimi proizvodi so razlike, ki se pojavijo v razmerju med vloženim kapitalom in stroški delovne sile v panogi (Černoša, 2003, str. 16–17).

1.2.3 Horizontalna diferenciacija proizvodov in monopolistična konkurenca

Horizontalna diferenciacija proizvodov predstavlja razlikovanje na podlagi značilnosti proizvoda, pri tem pa gre za razlikovanje zgolj v očeh potrošnikov, saj so različice posameznega proizvoda podobne kakovosti in dosegljive po isti ceni (Gandolfo, 2004, str. 287).

Enega izmed modelov, ki pojasnjujejo obstoj mednarodne menjave v okoliščinah monopolistične konkurence in ob predpostavki horizontalne diferenciacije proizvodov, je razvil Krugman (1979). Krugman vzrok za nastanek trgovine med dvema državama utemeljuje z naraščajočimi ekonomijami obsega. Model temelji na Dixit-Stiglitzevi strukturi preferenc, ki prav tako predpostavlja horizontalno diferenciacijo proizvodov. Pri tem želi vsak potrošnik priti do čim večjega števila različic, ne glede na višino svojega dohodka (Černoša, 2003, str. 38–39).

Kot drugega pa lahko omenimo še Lancasterjev model (1980), ki pravi, da vsak potrošnik preferira le eno različico proizvoda, ki je zanj idealna, toda ker je število proizvedenih različic manjše od števila potrošniških preferenc, so le ti prisiljeni izbirati med različicami, ki njihovih preferenc ne predstavljajo v celoti. Mednarodna trgovina potrošnikom omogoči, da lahko izbirajo med več različicami in izberejo tisto, ki je najbližja »idealni« različici (Bowen & Viaene, 1998, str. 367–369; Černoša, 2003, str. 46–47; Gandolfo, 2004, str. 298).

1.2.4 Tehnološki prepad

Teorija tehnološkega prepada pravi, da raziskave in razmah podjetništva omogočajo podjetjem, da na trgu ponudijo nove izdelke, v proizvodnji katerih imajo vsaj v začetni fazi monopol. Tako mednarodno trgovanje z novimi proizvodi poteka dokler ostale države ne razvijejo in začnejo proizvajati podobnih novih proizvodov. Časovni zamik v proizvodnem posnemanju, ki povzroči mednarodno trgovanje z novim proizvodom, je, kot pravi Gandolfo, odvisen od reakcijskega zamika v tujini, ki predstavlja čas med izkoriščanjem inovacije v inovativni državi in čas, ko

novi izdelek postane zanimiv tujemu trgu in ga le ta začne uvažati. Kot drugega navaja domač reakcijski zamik. V tem času se podjetja začnejo zavedati konkurence, ki prihaja s strani novih uvoženih proizvodov. Kot zadnjo fazo omenja dobo učenja, ki predstavlja čas, potreben za proizvodnjo teh izdelkov v državi uvoznici. Uvoz novega proizvoda, ki je posledica časovnega zamika izhaja iz razkoraka med zamikom posnemanja in zamikom povpraševanja (Kumar, 2007, str. 145–146).

1.2.5 Teorija proizvodnega cikla

Teorijo proizvodnega cikla pojasnjujeta Vernon (1966) in Hirsch (1967). Življenjski cikel proizvoda ločita na tri različne faze, in sicer prvo fazo predstavlja predstavitev novega proizvoda na trgu, druga faza je t. i. faza zrelosti, tretja faza pa je faza standardizacije proizvoda. V prvi fazi mednarodne trgovine ni, saj je cenovna elastičnost povpraševanja po proizvodu še nizka. Proizvodnja poteka v kraju, kjer je proizvod dan na trg. Ponavadi je to v državi, ki je proizvod razvila in jo lahko imenujemo država inovatorka. V drugi fazi je proizvodna tehnologija že dobro razvita. Tudi proizvod je na domačem trgu že uveljavljen, zato ga inovativno podjetje ponudi na tujem trgu. V tej fazi se realizirajo tudi ekonomije obsega, saj tuje povpraševanje po proizvodu narašča predvsem v razvitih državah. Ker proizvajalec želi minimizirati stroške, se lahko odloči za selitev proizvodnje v tujino (predvsem v razvite države), saj je tako sama proizvodnja bližje trgu. Druga možnost pa je, da nadaljuje s proizvodnjo doma ter proizvode izvažata na tuje trge. Tretja in tudi zadnja faza je faza standardizacije, kjer je proizvod že popolnoma standardiziran. Ker stroški proizvodnje postajajo vse bolj pomembni, se v tej fazi proizvodnja ponavadi seli v države v razvoju, saj so tam stroški dela nižji in zato tudi proizvodnja cenejša. V državi inovatorki se proizvodnja zmanjšuje, obenem pa se povečuje uvoz tega proizvoda iz razvitih in nerazvitih držav (Appleyard & Field, 2001, str. 160–161; Gandolfo, 2004, str. 290–291; Kumar, 2007, str. 150–151).

1.2.6 Dohodkovni učinki

Izmed novejših teorij, ki razlagajo obstoj mednarodne trgovine na podlagi povpraševanja in dohodkov, sta pomembni predvsem Linderjeva in Barkerjeva teorija, ki ju bom predstavila v nadaljevanju.

1.2.6.1 Linderjeva teorija

Linder (1961) je svojo teorijo oblikoval na podlagi potencialnega izvoza, ki je določen z domačim povpraševanjem. Kot nujni, vendar ne tudi zadostni pogoj za mednarodno trgovino, natančneje izvoz, Linder navaja obstoj domačega povpraševanja po tem proizvodu. Z domačim povpraševanjem pa so določeni tudi proizvodi, ki naj bi jih država uvažala. To pomeni, da sta potencialni izvoz in uvoz določena z domačim povpraševanjem in sovpadata. Iz tega je razvidno, da večja, kot je podobnost v strukturi povpraševanja med dvema državama, večja oz. bolj intenzivna bo potencialna trgovina med njima. Za merjenje podobnosti strukture povpraševanja Linder predlaga dohodek na prebivalca. V primeru, da dohodek na prebivalca raste, to pomeni

povečanje povpraševanja po kakovostnejših proizvodih. Z rastjo dohodka na prebivalca pa se vse bolj spreminja tudi struktura povpraševanja in z njim potencialni izvoz. Ko se podjetja želijo širiti na tuje trge, ugotovijo, da je to možno le z diferenciacijo proizvodov. Linder trdi, da se pojavljajo tudi odstopanja od potencialne trgovine, in sicer kot posledica transportnih stroškov, carine ... (Gandolfo, 2004, str. 291–292; Kumar, 2007, str. 152–153).

Tudi Porter je podobno kot Linder poudarjal, da je domače povpraševanje pomembno za pridobivanje konkurenčnih prednosti na tujih trgih (Kumar, 2007, str. 153).

1.2.6.2 Barkerjeva hipoteza različnosti

Barker je poudarjal, da povečanje realnih dohodkov pozitivno vpliva na kupno moč potrošnikov. Ugotovil je, da mednarodna trgovina raste hitreje, kot raste dohodek. Potrošniki v skladu z rastjo svojega dohodka vse bolj povprašujejo po proizvodih, ki imajo določene lastnosti in so prisotni na tujih trgih, kar povzroči povečanje uvoza. Barker predpostavlja, da bo zaradi potrošniških preferenc prišlo do trgovine z vsemi proizvodi. Za tržno boljši proizvod pa velja proizvod, ki ima v primerjavi z drugimi proizvodi isto ceno in najboljše lastnosti (Kumar, 2007, str. 153–154).

1.2.7 Heterogena podjetja v teoriji mednarodne menjave

Novejše teorije mednarodne menjave na ravni proizvodnih obratov in podjetij obravnavajo predvsem vplive trgovinske politike na velikost podjetij, pribitke na stroške, izvoz ter produktivnost in dobičkonosnost med domačimi proizvajalci. Pribitki padajo s konkurenčnostjo uvoza, vendar ni povsem jasno, ali se to odraža v odpravi tržne moči ali v ustvarjanju negativnih dobičkov. Uvozno konkurenčna podjetja vsaj na kratek rok zmanjšajo raven proizvodnje, če se tuja konkurenca stopnjuje. Zmanjšanje vstopnih ali izstopnih stroškov je pomembno v večini panog. Trgovina povzroča tudi racionalizacijo proizvodnje. Ta poteka na ta način, da se trg izdelkov, ki jih gospodarstvo proizvaja najbolj učinkovito, razširi. Izpostavljanje tuji konkurenci pa pogosto izboljša učinkovitost znotraj proizvodnih obratov. Podjetja, ki so vključena v mednarodne aktivnosti, si prizadevajo postati večja, bolj produktivna ter želijo na trgu ponujati visoko kakovostne proizvode. Kratkoročni in dolgoročni učinki trgovinske politike na izvoz in tržno strukturo pa se lahko razlikujejo (Tybout, 2001, str. 1).

Melitz (2003) je v svojem modelu vpeljal heterogenost podjetij. Ugotovil je, da liberalizacija trgovine z realokacijo virov povečuje produktivnost v vseh državah, ki so udeležene v trgovini. Podjetja se ob vstopu na trg poleg nepovratnih stroškov vstopa soočajo tudi s fiksnimi proizvodnimi stroški. Fiksni stroški proizvodnje privedejo do izstopa neučinkovitih podjetij, saj v prihodnosti ne pričakujejo pozitivnih dobičkov. V modelu se predpostavljajo Dixit-Stiglitzove preference. Podjetja se odločijo za izvoz in vstop na tuje trge, če neto dobiček, ustvarjen iz izvoza v določeni državi zadostuje za kritje fiksnih stroškov izvoza. Kombinacija fiksnih in variabilnih stroškov izvoza ohranja prag produktivnosti izvoza višje od praga proizvodnje za domači trg. Kar pomeni, da je na izvoznih trgih le malo podjetij z visoko produktivnostjo. Pri tem so izvozna podjetja prisotna na domačih in tujih trgih, srednje produktivna podjetja

oskrbujejo domači trg, nizko produktivna podjetja pa izstopijo, saj na trgu niso sposobna preživeti (Redding, 2010, str. 5–13).

1.3 Trgovinski vzorec

Na obliko trgovinskega vzorca močno vpliva tehnologija, s katero razpolaga posamezna država. Poznamo tri vrste tehnološkega dohitevanja (Stehrer & Würz, 2001, str. 1–3):

- **»neprekinjen konvergenčni pristop«**, ki ga je razvil Krugman (1986), pravi, da se tehnološko dohitevanje dogaja v vseh panogah enako hitro. Tehnološko zaostala država tako izpopolnjuje svojo tehnologijo enakomerno v vseh panogah, vse dokler se ne približa tehnološko vodilni državi. V splošnem ta pristop obravnava države ali panoge, ki so zaostale za vodilnimi državami ali panogami, ki dosegajo relativno visoko stopnjo produktivnosti. Vrzal se meri z rastjo tehnološkega napredka v vodilni državi. Prav tako vodilna država jasno določa razvrstitev panog. Razvrstitev panog glede na relativno vrzel skozi čas ostaja ista. Za stopnjo plač pa se predpostavlja, da je med sektorji enakomerna, kar pomeni, da sektorji, ki se nahajajo višje, izgubljajo, medtem ko imajo sektorji, ki se nahajajo nižje, konkurenčne prednosti.
- **»plezanje po lestvi navzgor«** je pristop, ki pravi, da bo do tehnološkega dohitevanja najprej prišlo v nizko tehnoloških panogah in le v primeru, ko bo začetna vrzel v omenjenih panogah majhna. Tehnološko zaostala država bo tako poskušala izboljšati tehnologijo in splezati po lestvi navzgor. Razlika v primerjavi z »neprekinjenim konvergenčnim pristopom« je v tem, da se pri pristopu »plezanja po lestvi navzgor« predpostavlja, da ko posamezna država opravi z določenim vzorcem razvojne stopnje, je pripravljena konkurirati v višje tehnoloških sektorjih, medtem ko se ta proces v prvem vzorcu dogaja v vseh panogah hkrati.
- **»skok navzgor«** pa pravi, da tehnološko zaostale države lahko dohitijo tehnološko razvite države najprej v visoko tehnoloških panogah ali v hitro rastočih panogah. »Skok navzgor« se lahko pojavi zaradi visokega izobraževalnega potenciala v visoko tehnoloških panogah, zaradi višjih pričakovanih donosov investicij, višjih stopenj dobička in višje pričakovane stopnje rasti.

So pa tukaj še nekatere druge pomembne značilnosti panog, ki vplivajo na trgovinski vzorec. Fujita et al. (1999) v modelu pokaže, da širjenje panog v posameznih državah ni istočasno, ampak zaporedno. Proces industrializacije tako ni v vseh državah enak, ampak so določene države bolj izpostavljene seriji valov hitre industrializacije kot druge. Model pravi tudi, da se panoge, ki so močno delovno intenzivne, najprej selijo na »jug« zaradi visokih stroškov delovne sile. Manj delovno intenzivne panoge v primerjavi z bolj delovno intenzivnimi vstopajo na svetovne trge hitreje. Prav tako pa so pomembne tudi nekatere druge značilnosti posameznih panog, kot npr. orientiranost trgovine, itd. (Stehrer & Würz, 2001, str. 1–2).

Ko proučujemo majhna odprta gospodarstva, Stehrer in Würz (2001) pravita, da bo prevladujoči tip tehnološkega dohitevanja zagotovo vplival na trgovinski vzorec. Kot primer navajata t. i. »skok navzgor«, ki bi v primeru rasti izvoza moral biti višji v visoko tehnoloških panogah. Kot

okoliščine, ki tehnološko zaostalim državam omogočajo »skok navzgor«, pa izpostavita še ne izkoriščene tržne niše svetovnega povpraševanja po visokotehnoloških dobrinah, ob hkratnih zmernih cenah. Tehnološko zaostale države tako lahko preskočijo posamezne korake, če dovolj pozornosti namenijo izobraževanju delovne sile in so hkrati sposobne ohranjati plače na nizki ravni tudi v visokokvalificiranih panogah. Istočasno bo razvoj domačega povpraševanja počasnejši v tem smislu, da bo povpraševanje po visokotehnoloških dobrinah raslo šele potem, ko bodo porabljene dobrine iz nižje tehnoloških panog. Tako bo večji del visokotehnološke proizvodnje namenjen izvoznemu trgu.

Zaghini (2005) je v svoji študiji proučeval razvoj trgovinskega vzorca novih držav članic EU, kar pomeni, da je bila v raziskavo vključena tudi Slovenija. Računal je Lafayev indeks (v nadaljevanju LFI) mednarodne specializacije. Indeks proučuje razliko med izvozom in uvozom v posamezni panogi. Obenem pa omogoča tudi nadzor znotrajpanožnih trgovinskih tokov in tako predstavlja alternativo zelo razširjenemu indeksu izkazanih primerjalnih prednosti (v nadaljevanju RCA), ki ga je razvil Balassa (1965). LFI pri izračunu upošteva tudi vpliv cikličnih dejavnikov, ki lahko vplivajo na magnitudo trgovinskih tokov na kratek rok. Pozitivne vrednosti indeksa kažejo na primerjalne prednosti in specializacijo v proizvodnji določenega proizvoda, negativne vrednosti pa ravno obratno (Zaghini, 2005, str. 10–12).

Zaghini (2005) je LFI računal na ravni treh števil Standardne mednarodne trgovinske klasifikacije (v nadaljevanju SITC) in pri tem zajel 208 enot. Iz izračuna pa je izločil skupino SITC 9. Indekse je računal za povprečje dveh let na začetku in na koncu proučevanega obdobja, natančneje za obdobje 1993–1994 in 2000–2001. Za računanje povprečja dveh let se je odločil, da bi se izognil nerednim podatkom. Za Slovenijo je ugotovil, da prav tako kot Češka in Madžarska izkazuje visoko stopnjo specializacije v različnih postavkah SITC 7; gre predvsem za naraščajoče konkurenčne prednosti v proizvodnji motornih vozil, njihovih delih ter proizvodnji električnih strojev in aparatov. Slovenija izkazuje visoke konkurenčne prednosti tudi v proizvodnji pohištva (Zaghini, 2005, str. 14).

Zaghini (2005) pravi, da s pomočjo t. i. »skoka navzgor« mogoče lahko razložimo mednarodno specializacijo vzorca trgovinskega nastopa, ki je značilen za nove države članice EU, med katere spada tudi Slovenija (Zaghini, 2005, str. 17).

Pregled teorij je tako ključnega pomena za mojo nadaljnjo empirično analizo in izbiro metode merjenja znotrajpanožne specializacije Slovenije, ki jo bom preverjala v zadnjem poglavju.

2 SPREMINJANJE POGOJEV ZUNANJETRGOVINSKEGA POSLOVANJA ZARADI VSTOPA V INTEGRACIJSKE PROCESSE IN POJAVA GOSPODARSKE KRIZE

V tem poglavju bom predstavila tri »glavne mejnike«, ki prinašajo spremembe pogojev zunanjetrgovinskega poslovanja in bi lahko povzročili strukturne spremembe v zunanji trgovini Slovenije, ki jo bom preverjala v tretjem poglavju.

2.1 Vstop Slovenije v EU in skupna zunanjetrgovinska politika

Slovenija je postala polnopravna članica EU 1. maja 2004. S tem pa so se spremenili tudi pogoji zunanjetrgovinskega poslovanja, saj je Slovenija sprejela skupno zunanjetrgovinsko politiko EU (v nadaljevanju SZTP), kar po eni strani pomeni večjo liberalizacijo trgovine, tako z državami članicami kot posameznimi skupinami držav, po drugi strani pa so trgovinski sporazumi Slovenije, sklenjeni z državami bivše Jugoslavije, prenehali veljati (Ministrstvo za gospodarstvo, 2007, str. 6–7).

SZTP EU se je oblikovala vzporedno z oblikovanjem skupnega oz. kasneje notranjega trga. Takratne članice³ so leta 1958 začele s postopnim odpravljanjem carin v medsebojni trgovini, za trgovanje s tretjimi državami pa so začele z uvajanjem skupne carinske stopnje. Leta 1968 je bila vzpostavljena carinska unija, ki določa skupno carinsko stopnjo za trgovanje s tretjimi državami, medtem ko so na notranjem trgu carine odpravljene. Pravno podlago SZTP predstavlja 133. člen Pogodbe iz Nice, ki pravi, da mora SZTP temeljiti na enotnih načelih, predvsem glede carinskih stopenj, ukrepov liberalizacije, izvozne politike in ukrepov za zaščito trgovine. SZTP torej države članice zavezuje, da jo upoštevajo ter se enotno obnašajo v trgovanju s tretjimi državami (Kuznetsova, 2005, str. 327).

Glavni instrumenti SZTP, s katerimi lahko EU usmerja dogajanje na trgu, so: carina, kvote, protidampinški ukrepi, ukrepi proti nedovoljenemu subvencioniranju, zaščitni ukrepi, monitorig tretjih držav, strategija za vstop na tuje trge, sporazumi o prosti trgovini in trgovinske sankcije (Skupna zunanjetrgovinska politika EU, 2003).

2.2 Ekonomska in monetarna unija – EMU ter posledice uvedbe evra

Ekonomska in monetarna unija (v nadaljevanju EMU) predstavlja najvišjo stopnjo ekonomske integracije. V njenem okviru se usklajujejo gospodarske in fiskalne politike držav članic. Obenem pa EMU pomeni tudi neodvisno denarno politiko, ki jo opredeljuje in izvaja Evrosistem. Temelje EMU predstavljajo skupna valuta, skupna denarna politika in koordinacija ekonomskih politik. Države, ki želijo vstopiti v EMU, morajo izpolnjevati t. i. konvergenčne ali maastrichtske kriterije, ki se nanašajo predvsem na doseganje nizkih stopenj inflacije in

³ Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska, Luksemburg in Francija.

obrestnih mer, zdravih javnih financ in stabilnih tečajev valut. Slovenija je tako z izpolnitvijo konvergenčnih kriterijev 1. januarja 2007 prevzela skupno valuto – evro ter postala članica evroobmočja. S prevzemom evra so se spremenili tudi pogoji zunanjetrgovinskega poslovanja. V nadaljevanju bom predstavila nekatere študije, ki obravnavajo članstvo v denarni uniji in na podlagi katerih bom poskušala razložiti spreminjanje strukture zunanje trgovine pred in po uvedbi evra v Sloveniji (Zgodovina ekonomske in monetarne unije, b.l.).

Emerson, Gros, Italianer, Pisani-Ferry in Reichenbach (1992) npr. statično in dinamično obravnavajo različne možne koristi in stroške denarne integracije ter njene vplive na temeljne ekonomske cilje⁴, s čimer se ukvarja tudi teorija optimalnega denarnega območja, ki obravnava problematiko denarnih unij. Članstvo v denarni uniji prinaša oboje – koristi in stroške. Ena izmed pomembnejših koristi je povečanje trgovine in investicij, kot strošek, pa se najpogosteje omenja izguba suverenega vodenja denarne politike (Aristovnik & Meze, 2009, str. 14).

Skupna valuta naj bi znižala transakcijske stroške, ki so posledica zamenjave različnih valut pri mednarodnem trgovanju, in odpravila nominalna tečajna gibanja, kar naj bi pozitivno vplivalo na obseg mednarodne menjave. Emerson et al. (1992) ocenjuje, da omenjeni stroški⁵ za majhne odprte države z mednarodno manj pomembnimi valutami znašajo 1 % BDP. Ekonomisti, ki so transakcijskim stroškom in tečajnim gibanjem pripisovali relativno majhno moč, ob uvedbi evra niso pričakovali velikega povečanja trgovine (Aristovnik & Meze, 2009, str. 14–15).

Skupna valuta državam članicam denarne unije služi tudi kot sredstvo za zavarovanje pred tečajnim tveganjem, povezanim s trgovinskimi transakcijami z državami nečlanicami. Micco, Stein in Ordoñez (2003) pravijo, da skupna valuta (evro) lahko poveča trgovino tako med državami članicami kot tudi z nečlanicami. Breedon in Pétursson (2004) pa trdita, da manjšim državam, ki imajo manj likvidne valute, vstop v denarno unijo prinaša koristi, ki so povezane z dostopom na globlje in bolj razvite domače finančne trge (Aristovnik & Meze, 2009, str. 15).

Tukaj so še nekatere empirične študije, ki proučujejo koristi članstva v denarni uniji. Tako so npr. Micco, Stein in Ordoñez (2003) v svoji študiji nakazali možnost obstoja Rosovega vpliva. Pri tem so ugotovili, da negativen vpliv preusmeritve trgovine za države nečlanice ni prisoten in da skupna valuta (evro) pozitivno vpliva tako na trgovino s članicami kot tudi z nečlanicami. Čeprav je vpliv manjši kot v nekaterih zgodnejših študijah, še vedno zadovoljivo pojasni povečanje trgovine, ki je posledica denarne unije. Do podobnih rezultatov so prišli tudi Faruqee (2004) ter Flam in Nordström (2006a).

Flam in Nordström (2006a) sta proučevala tudi sektorske vplive. Ugotovila sta, da so vplivi pozitivni in značilni v sektorjih, kjer proizvajajo dobrine, ki potrebujejo relativno veliko predelav ali ko gre za nestandardizirane potrošniške dobrine. Povečanje trgovine med članicami in

⁴ Tu so mišljeni predvsem mikroekonomska učinkovitost, makroekonomska stabilnost ter enakomerna distribucija učinkov med državami in regijami.

⁵ Stroški menjalnih storitev bank, notranji stroški podjetij, ki izhajajo iz kompleksnejšega računovodstva in financ in stroški čezmejnih bančnih transferjev.

nečlanicami, ko govorimo o dobrinah z relativno visoko stopnjo predelave, lahko utemeljimo s povečanjem vertikalne specializacije, medtem ko naj bi pri nestandardiziranih dobrinah uvedba skupne valute zmanjšala tveganje investicij, ki se pojavi z vstopom na nov trg in je odvisno od nihanja deviznega tečaja. V svoji novejši študiji, ki je nadgradnja prejšnje, Flam in Nordström (2006b) ugotovita, da se vplivi evra lahko pojavijo na t. i. intenzivnem robu. To povečanje se nanaša na že obstoječo trgovino z določenimi proizvodi. Prav tako se vplivi lahko pojavijo na ekstenzivnem robu, kjer gre za povečanje izvoza novih proizvodov. Pri tem ugotovita, da so vplivi evra celo do trikrat višji na ekstenzivnem robu v primerjavi z intenzivnim robom. Pokazeta tudi, da je značilne vplive evra moč zaznati le v trgovini z vmesnimi in končnimi proizvodi, če gledamo po dejavnosti, pa se vplivi kažejo predvsem v visoko predelovalnih panogah, kjer surovine predstavljajo relativno majhen vpliv na ceno končnega proizvoda. Vplivi na surovine ter nizko tehnološke proizvode pa zaenkrat ostajajo nejasni. De Nardis, De Santis in Vicarelli so ugotovili, da se pozitivni vplivi skupne valute kažejo v proizvodnji motornih vozil, električne in optične opreme ter v proizvodnji kovin, hrane, pijač in tobaka. Torej so vidni predvsem v sektorjih, v katerih je prisotna nepopolna konkurenca, diferenciacija proizvodov ter naraščajoči donosi obsega. Pozitivne vplive v omenjenih sektorjih lahko razlagamo z Baldwinovo hipotezo novih dobrin, ki pravi, da so se zaradi uvedbe evra zmanjšali fiksni stroški vstopa na novi trg (Aristovnik & Meze, 2009, str. 17–18).

De Sousa in Lochard (2004) pokazeta, da evro pomembno vpliva na trgovino tudi zaradi dodatnih neposrednih tujih investicij, saj se z vključitvijo le teh v model vpliv evra skoraj prepolovi (Aristovnik & Meze, 2009, str. 18–19).

Mancini in Pauwels (2006) pa sta iskala morebitni pojav strukturnega preloma v trgovini in ugotovila, da je do njega prišlo v prvem četrtletju leta 1999, kar sovpada z uvedbo evra. Odstopanje, ki se kaže, je le kratkoročno, in sicer traja dve leti in pol. Ne najdeta pa preloma v trgovini med članicami in nečlanicami denarne unije, tako da ne moreta potrditi pozitivnih učinkov, ki bi jih prinesel evro. Po njunem mnenju je prelom mogoče razložiti s političnim in institucionalnim poglobljanjem EU ter z močnim zmanjšanjem realnih obrestnih mer v obdobju pred in po uvedbi evra (Aristovnik & Meze, 2009, str. 19).

Aristovnik in Meze (2009) sta proučevala vplive evra na trgovino Slovenije z državami evroobmočja ob uvedbi evra leta 1999, kjer Slovenijo obravnavata kot državo nečlanico denarne unije, saj takrat še ni prevzela evra. Preveriti sta želela, ali je Slovenija občutila pozitivne posredne vplive ali se je vsaj kratkoročno pojavila preusmeritev trgovine. Ugotovila sta, da je zaznati kratkoročna nihanja, vendar v splošnem trgovina ves čas narašča. Trgovina s članicami evroobmočja je za Slovenijo pomembna, saj predstavlja kar 80 % celotne trgovine z EU. Pokazala sta tudi, da je vstop Slovenije v EU pospešil trgovanje s članicami denarne unije. Rezultati proučevanega modela pokažejo, da je pozitiven vpliv evra na slovenski izvoz le kratkoročen, in sicer ga je moč zaznati le v času tik pred uvedbo evra. Velikost vpliva sovpada z zgoraj omenjenimi študijami, saj rezultati kažejo, da se je izvoz nečlanic v evroobmočje v povprečju povečal za 7–13 %. Kar se tiče uvoza, pa sta ugotovila, da posrednih pozitivnih učinkov evra ni.

Na podlagi izvedenih študij, ki so proučevale vpliv denarnih unij na mednarodno trgovino, lahko zaključimo, da je vpliv evra relativno velik, glede na to, da so transakcijski stroški zamenjevanja valut ter termiskega zavarovanja relativno majhni. Empirične študije pa pridejo do sklepa, da je vpliv tečajne negotovosti na trgovino zelo majhen oz. ga v določenih primerih sploh ni. Pomembno je tudi ločevanje tradicionalnega vpliva odprave tečajne volatilitnosti od vpliva denarne unije na trgovino. Tradicionalni vpliv odprave tečajne volatilitnosti naj bi namreč vseboval tudi strukturne spremembe v pričakovanih trgov, saj je skupna valuta na nek način nepreklicen režim fiksnega deviznega tečaja. Toda na podlagi študij vidimo, da v primeru evra ta vpliv ni tako velik. Kot enega izmed razlogov lahko navedemo, da je uvedba evra le nadaljevanje ekonomske integracije, zato ne more drastično vplivati na trgovino. Kljub temu pa je imela uvedba evra na trgovino med članicami denarne unije pozitiven vpliv, saj se je le ta povečala za 10–15 %. Učinek je bil viden že v letu 1999, v naslednjih letih pa je postopoma naraščal, vendar to ni vplivalo na trgovino članic denarne unije z nečlanicami. Države evroobmočja so postale bolj gospodarsko odprte in so tako še okrepile trgovino z nečlanicami, in sicer v povprečju za 8 %. Tu naj bi šlo predvsem za izvoz nečlanic v EMU. Trgovinske koristi držav v evroobmočju so različne. Odvisne so od različnih dejavnikov, kot npr. od fleksibilnosti trga ter deleža znotrajpanožne trgovine. Močnejši vplivi evra so se kazali predvsem v trgovini z novimi proizvodi, medtem ko v trgovini z že obstoječimi proizvodi ni bilo zaznani bistvenih sprememb. Razlog naj bi bil predvsem odprava oz. zmanjšanje fiksnih stroškov na trgu evroobmočja, kar je pozitivno vplivalo na povečanje trgovine z novimi proizvodi. Ker pa ta del predstavlja le manjši del celotnega povečanja trgovine, lahko vzrok za povečanje trgovine najdemo tudi v zmanjšanju stroškov proizvodnje vertikalno specializiranih izdelkov, ki so posledica uvedbe evra. Razlogi za pozitiven vpliv evra na trgovino so različni. Neposredni del vpliva je povezan z nižjimi transakcijskimi stroški, ki so posledica uvedbe evra ter odpravo tečajne volatilitnosti, ki vpliva le v manjši meri. Posredno pa je velik vpliv evra zajet v povečanju neposrednih tujih investicij. Povečanje trgovine je obenem tudi posledica nadaljevanja integracije EU ter precejšnjega zmanjšanja obrestnih mer tako pred kot tudi po uvedbi evra. Če upoštevamo vplive trendov, pa vidimo, da vpliv evra na trgovino ni tako velik, kot kaže večina študij, ampak znaša le okoli 5 % (Aristovnik & Meze, 2009, str. 27–28).

2.3 Pojav gospodarske krize

Vzrok za začetek globalne krize je bil padec cen nepremičnin v ZDA, ki se je začel v sredini leta 2006. Prve posledice pa so se po svetu začele kazati spomladi 2007. Kriza je najprej prizadela finančni sektor, proti koncu leta 2008 pa je iz finančnega prešla v realni sektor. Kriza je posredno vidna tudi v zunanji trgovini, saj je zmanjšanje obsega proizvodnje in investicij negativno vplivalo na mednarodno trgovanje. Večina razvitih držav se je v tretjem četrtletju 2008 že znašla v recesiji, prav tako so krizo preko zmanjšanja trgovine, padca cen surovin in poslabšanja finančnih kanalov občutile države v razvoju. Negativni učinki krize so bili vidni tudi v letu 2009, v letu 2010 pa naj bi bila vidna že postopna gospodarska rast (Koleša, 2010, str. 211; Štiblar, 2008, str. 19–22).

Posledice je občutilo tudi slovensko gospodarstvo. Posledice so se kazale v upadu trgovinskih tokov, predvsem izvoza, ki je v zadnjem četrtletju 2008 in v prvem četrtletju 2009 padel za okoli 20 %, kar je posledica počasnejše rasti v pomembnejših zunanjetrговinskih partnericah Slovenije in s tem manjšega tujega povpraševanja. Zelo pomembne trgovinske partnerice Slovenije so države EU, saj vanje »izvozi« približno tri četrtine blaga, namenjenega izvozu. Prav tako kot drugje po svetu je kriza v Sloveniji najbolj prizadela avtomobilsko industrijo in z njo povezane dejavnosti, industrijo električnih aparatov, proizvodnjo izdelkov, ki so namenjeni široki uporabi, med storitvami pa predvsem gradbena podjetja. Kljub krizi pa se je rast nadaljevala v proizvodnji medicinske opreme in farmacevtskih izdelkov (Koleša, 2010, str. 216–217; OECD, 2011, str. 19).

3 ANALIZA STRUKTURNIH SPREMEB ZUNANJE TRGOVINE IN TRGOVINSKEGA VZORCA SLOVENIJE

3.1 Metodologija merjenja znotrajpanožne trgovine

Empirično lahko znotrajpanožno trgovino merimo na več načinov. Rezultati merjenja pa so odvisni od statističnih podatkov, ali bolje rečeno od trgovinske ali industrijske klasifikacije, ki jo uporabimo. Eden izmed najbolj razširjenih je Grubel-Lloydov indeks (v nadaljevanju GL indeks), ki meri stopnjo pokrivanja oz. delež znotrajpanožne trgovine v celotni trgovini kot razliko med celotno trgovino in trgovino, ki poteka med panogami.

Greenaway in Milner sicer izpostavljata dva problema GL indeksa. Kot prvega navajata problem agregiranja. GL indeks namreč daje različne rezultate pri različnih stopnjah agregiranja v okviru iste klasifikacije proizvodov. Kot drugi problem pa izpostavita klasifikacije panog. V SITC so namreč združene panoge, ki zajemajo različne proizvodne funkcije. To pa pomeni, da je del znotrajpanožne trgovine dejansko medpanožna trgovina. Omenjena problema je moč odpraviti z nižjo stopnjo agregiranja indeksa (Boršič, 2000, str. 62).

Kljub zgoraj omenjeni in še nekaterih drugih kritikah GL indeksa, kot je npr. ta, da ne upošteva trgovinskega primanjkljaja ter da podcenjuje dejansko vrednost znotrajpanožne trgovine, indeks v veliki večini ostaja osnova za empirično preverjanje znotrajpanožne trgovine. Pojavile pa so se tudi nekatere izboljšave oz. popravljene različice GL indeksa (Boršič, 2000, str. 62).

Kot sem že omenila, stopnjo znotrajpanožne trgovine merimo z GL indeksom, ki definira znotrajpanožno trgovino kot vrednost izvoza v določeni panogi, ki sovпада z vrednostjo uvoza v tej panogi (Černoša, 2003, str. 111; Gandolfo, 2004, str. 284):

$$GLi = (Xi + Mi) - |Xi - Mi| \quad (1)$$

kjer GLi predstavlja znotrajpanožno trgovino, Xi in Mi pa predstavljata vrednosti izvozov in uvozov posamezne panoge i .

Za bilateralno in multilateralno primerjavo rezultatov merjenja znotrajpanožne trgovine v posamezni panogi pa se uporablja (Černoša, 2003, str. 112; Gandolfo, 2004, str. 284):

$$GLi = \frac{(Xi+Mi)-|Xi-Mi|}{Xi+Mi} \cdot 100 \quad (2)$$

ali

$$GLi = \left(1 - \frac{|Xi-Mi|}{Xi+Mi}\right) \cdot 100 \quad (3)$$

kjer GLi predstavlja GL indeks za posamezno panogo i. Xi in Mi pa predstavljata vrednosti izvozov in uvozov posamezne panoge i v določenem časovnem obdobju.

Njegove vrednosti se gibljejo med 0 in 100. Ko je GL indeks enak 100, je znotrajpanožna vsa trgovina ($Xi = Mi$), ko je GL indeks enak 0 ($Xi = 0$ ali $Mi = 0$), pa znotrajpanožna trgovina ne obstaja. Višji kot je GL indeks oz. bolj kot se približuje vrednosti 100, višja je stopnja znotrajpanožne trgovine (Gandolfo, 2004, str. 284).

Če želimo stopnjo znotrajpanožne trgovine meriti za posamezne proizvodne skupine, za trgovino z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) ali za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), lahko v ta namen uporabimo tehtani GL indeks. V tem primeru se GLi indeksi posameznih proizvodnih skupin tehtajo z deleži izvoza in uvoza posameznih proizvodnih skupin v celotni menjavi ter se na koncu seštejejo (Černoša, 2003, str. 14; Zajc, 1998, str. 21):

$$GL = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n |Xi - Mi|}{\sum_{i=1}^n (Xi + Mi)} = \sum wi \cdot GLi \quad (4)$$

kjer je

$$wi = \frac{Xi + Mi}{\sum_i Xi + \sum_i Mi} \quad (5)$$

pri tem prav tako kot v prejšnjih enačbah Xi in Mi predstavljata vrednosti izvozov in uvozov posamezne panoge i, wi pa predstavlja utež.

3.2 Analiza empiričnega merjenja znotrajpanožne trgovine Slovenije na osnovi GL indeksa

Večina trgovine med razvitimi državami poteka s proizvodi, ki so si med seboj podobni oz. spadajo v isto skupino posamezne trgovinske klasifikacije. Najpomembnejše tržišče Slovenije predstavljajo države EU, v katere Slovenija letno »izvozi« okoli 80 % vsega izvoženega blaga.

Ker je večina omenjene trgovine znotrajpanožne, bom z merjenjem le te poskušala pojasniti strukturne spremembe v trgovinskih tokovih Slovenije v odvisnosti od treh »glavnih mejnikov⁶«.

Černoša (2003) pravi, da je na podlagi empiričnih ugotovitev moč pričakovati, da bo raven znotrajpanožne trgovine relativno višja med državami članicami mednarodnih ekonomskih integracij v primerjavi z državami, ki niso članice le teh. Torej lahko pričakujemo, da bo raven znotrajpanožne trgovine Slovenije relativno večja, pri trgovanju z državami EU kot pri trgovanju z državami bivše Jugoslavije ali z državami nečlanicami EU.

Kot že mnogi drugi avtorji, ki so proučevali strukturo zunanje trgovine razvitih držav z merjenjem znotrajpanožne trgovine s pomočjo GL indeksa, sem se tudi sama odločila za merjenje znotrajpanožne trgovine po tej metodi. Struktura slovenske zunanje trgovine je bila že proučevana na podlagi merjenja znotrajpanožne trgovine, in sicer s strani avtorjev Zajc Kejžar (1999), Boršič (2000) in Černoša (2003; 2005a; 2005b; 2008), vendar so njihove analize zajemale predvsem devetdeseta leta prejšnjega stoletja, kar pomeni, da učinki, ki jih lahko povzroči članstvo v ekonomski integraciji, ter članstvo v monetarni uniji niso bili v celoti zajeti v raziskavo, saj Slovenija takrat še ni bila članica EU in EMU. Prav tako v analizo niso bili zajeti vplivi, ki jih lahko povzroči upad gospodarske aktivnosti ali konkretno v našem primeru pojav gospodarske krize.

GL indekse sem računala na osnovi enačb (3), (4) in (5), in sicer za posamezne skupine držav. Države sem razdelila na naslednje štiri skupine:

1. države članice EU⁷
2. države članice EMU⁸
3. države bivše Jugoslavije
4. vse države nečlanice EU.

1. skupino sem oblikovala, ker sem želela preveriti, ali se je po vstopu Slovenije v EU leta 2004 in spremembi pogojev trgovanja v smislu liberalizacije trgovine, povečal delež znotrajpanožne trgovine, relativno, glede na nečlanice EU. Zunanjetrgovinski tokovi Slovenije so bili v preteklosti precej koncentrirani na trge držav bivše Jugoslavije, ki sem jih zajela v 3. skupino držav. Pri tem me je zanimalo, kako se je gibal delež znotrajpanožne oz. medpanožne trgovine po vstopu Slovenije v EU in poslabšanju pogojev zunanjetrgovinskega poslovanja, saj so sporazumi, sklenjeni s to skupino držav, po vstopu Slovenije v EU in prevzemu SZTP prenehali veljati. Na podlagi gibanja GL indeksa bom poskušala ugotoviti tudi, ali prevzem evra nakazuje prisotnost pozitivnih učinkov v zunanji trgovini Slovenije. Natančneje, poskušala bom prikazati, ali se je delež znotrajpanožne trgovine z državami članicami EU, ki so prevzele skupno valuto

⁶ Vstop Slovenije v EU, prevzem evra in pojav gospodarske krize.

⁷ Pri tem sem upoštevala skupino EU27.

⁸ Pri tem sem upoštevala skupino EMU12.

(2. skupina držav), razlikoval v letih, ko Slovenija še ni uvedla evra v primerjavi z leti po uvedbi evra. Kot 4. skupino držav pa sem izbrala še vse ostale države, ki niso članice EU.

GL indekse sem računala v izbranih letih, in sicer v letih 1999, 2002, 2004, 2007, 2008 in 2010. Za izračune v teh letih sem se odločila, ker so omenjena leta povezana z dogodki in pojavi, ki jih želim proučiti. Leto 1999 sem tako izbrala, da bi videla, kako se je gibal GL indeks že vse od začetka uvedbe skupne valute, ki je bila v tem letu uvedena le kot knjižni denar. Tudi leto 2002 je povezano z uvedbo evra. Vse do leta 2007 Slovenija tako nastopa na strani držav, ki še niso uvedle skupne valute, zato bo zanimivo videti, kaj se je dogajalo z deležem znotrajpanožne trgovine Slovenije z državami članicami EMU pred in po uvedbi evra v Sloveniji. Leto 2004 je povezano z vstopom Slovenije v EU. Članstvo v ekonomski integraciji naj bi prinašalo pozitivne učinke, če to drži, bodo pozitivni učinki vidni v povečanju GL indeksa. Leto 2007 pa je povezano z najvišjo stopnjo ekonomske integracije – članstvom v EMU. Konec leta 2008 je zaznamovan z gospodarsko krizo, ki je v tem času prešla v realni sektor, zato bom skušala prikazati, ali se padec gospodarske aktivnosti odraža tudi v počasnejši rasti znotrajpanožne trgovine. Analizo bom zaključila z letom 2010.

Statistične podatke, na osnovi katerih sem računala GL indekse, sem pridobila iz Eurostatove baze Comext. GL indekse sem računala na ravni treh števil SITC, saj je po mnenju nekaterih avtorjev, npr. Grubel, Lloyd in Hesse, raven treh števil SITC primerna osnova za merjene znotrajpanožne trgovine z Grubel-Lloydovo metodo oz. s standardnim GL indeksom (Černoša, 2003, str. 122–123).

Tehtani GL indeks za blagovno menjavo Slovenije (glej Tabela 1) ima najvišjo vrednost v trgovini z državami članicami EU in državami članicami EMU, kjer se stopnja znotrajpanožne trgovine v obdobju 1999–2010 za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9) in za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) giblje med okoli 60 in nekaj manj kot 70 %. Najnižjo stopnjo znotrajpanožne trgovine izmed proučevanih štirih skupin Slovenija izkazuje z državami bivše Jugoslavije, in sicer se ta giblje med 30 in 40 % za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), kot tudi za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8), kar pomeni, da je večji del trgovine z državami bivše Jugoslavije medpanožne. Podobno je tudi z državami nečlanicami EU, le da je odstotek znotrajpanožne trgovine za okoli 10 odstotnih točk višji. Višjo stopnjo znotrajpanožne trgovine s prvima dvema skupinama držav lahko razložimo s podobno razvitostjo držav ter podobnimi značilnostmi ponudbe in povpraševanja, medtem ko se drugi dve skupini od Slovenije razlikujeta tako po značilnostih ponudbe in povpraševanja kot tudi po tehnološkem zaostanku. To pa pomeni, da je večji del trgovine z drugima dvema skupinama (3. in 4.) medpanožne. Toda iz Tabele 1 lahko razberemo, da je v proučevanem obdobju delež znotrajpanožne trgovine z omenjenima skupinama držav rasel hitreje kot s prvima dvema skupinama držav, saj se je za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9) z državami bivše Jugoslavije povečal za 14,0 %, z državami nečlanicami EU pa za 10,3 %, medtem ko se je z državami EU povečal le za 2,8 %. Iz tega torej lahko sklepamo, da se je tehnološki zaostanek držav bivše Jugoslavije in držav nečlanic EU v obdobju 1999–2010 precej zmanjšal.

Če rezultate primerjam z Boršič (2000), ki je GL indekse za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9) Slovenije z državami EU in državami bivše Jugoslavije računala za obdobje 1992–1997, vidim, da se je delež znotrajpanožne trgovine z državami EU iz takratnih 57,2 % v letu 1997 povečal na 62,8 % v letu 2010. Boršič je v svoji analizi ugotovila, da je stopnja znotrajpanožne trgovine z državami bivše Jugoslavije v obdobju 1992–1997 padala, in sicer iz 50,7 % v letu 1992 na 34,0 % v letu 1997. Kot je razvidno iz Tabele 1, pa je stopnja znotrajpanožne trgovine v obdobju 1999–2010 spet rasla in je leta 2008 ter 2010 znašala 40,9 %, kar je po izračunu Boršič blizu stopnje znotrajpanožne trgovine v letu 1994, ko je znašala 40,5 %.

Tehtani GL indeks za blagovno menjavo (SITC 0–9) Slovenije in za menjavo industrijskih proizvodov (SITC 5–8) (glej Tabela 1) z vsemi štirimi skupinami držav je v letu 2002 glede na leto 1999 padel. To bi lahko pojasnili s študijo Mancini in Pauwels (2006), ki pravi, da je pozitiven učinek uvedbe evra trajal le dve leti in pol, saj naj bi bila uvedba skupne valute le nadaljevanje institucionalne in politične integracije. Zato so tudi učinki manjši in trajajo le krajši čas.

Leto 2004 zaznamuje vstop Slovenije v EU. Kot je bilo pričakovati, se je v tem letu povečal delež znotrajpanožne trgovine Slovenije z državami EU in državami EMU. Prav tako pa se je povečala znotrajpanožna trgovina Slovenije z državami bivše Jugoslavije in državami nečlanicami EU, čeprav so se z vstopom Slovenije v EU spremenili trgovinski pogoji. Na podlagi rezultatov torej lahko vidimo, da se je po vstopu Slovenije v EU povečala znotrajpanožna trgovina s članicami kot tudi z nečlanicami. V obdobju 1999–2010 se je tako celotna blagovna menjava (SITC 0–9) Slovenije z nečlanicami EU povečala za 10,3 %, z državami članicami EU pa le za 2,8 %. Pri tem pa je stopnja znotrajpanožne trgovine s članicami relativno višja kot stopnja znotrajpanožne trgovine z nečlanicami. Do takšnih rezultatov je prišel tudi Černoša (2003). Vstop Slovenije v EMU leta 2007 prav tako sovpada z rastjo znotrajpanožne trgovine z vsemi štirimi proučevanimi skupinami držav.

Tudi v letu 2008 se GL indeks povečuje, kar nakazuje na to, da je gospodarska kriza v letu 2008 na ravni celotne blagovne menjave (SITC 0–9) in menjave industrijskih proizvodov (SITC 5–8) v realnem sektorju v začetni fazi oz. da se vidi bolj v počasnejši rasti znotrajpanožne trgovine kot v njeni negativni rasti.

V letu 2010 je tako v celotni blagovni trgovini Slovenije z državami EU (SITC 0–9) kot tudi v trgovini z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) z državami EU viden padec GL indeksa, medtem ko z državami EMU v celotni blagovni menjavi (SITC 0–9) glede na leto 2008 indeks stagnira, v menjavi industrijskih proizvodov (SITC 5–8) pa minimalno raste. Podobno je tudi z državami bivše Jugoslavije. Izjema so države nečlanice EU, kjer indeks še vedno raste.

Tabela 1: GL indeksi, izračunani na podlagi tehtanega povprečja za blagovno menjavo Slovenije (SITC 0–9) in za slovensko menjavo industrijskih proizvodov (SITC 5–8) ločeno za štiri skupine držav (države EU27, države EMU, države bivše Jugoslavije, države nečlanice EU27) v določenih letih v obdobju 1999–2010

Leto	Z državami EU27		Z državami EMU12		Z državami bivše Jugoslavije		Z vsemi državami nečlanicami EU27	
	SITC 0-9	SITC 5-8	SITC 0-9	SITC 5-8	SITC 0-9	SITC 5-8	SITC 0-9	SITC 5-8
1999	61,1	64,8	60,4	63,3	35,9	35,1	44,7	48,7
2002	60,4	64,5	58,8	62,4	31,7	29,7	43,9	47,8
2004	60,8	64,6	59,3	63,0	37,8	36,4	46,1	48,6
2007	62,7	66,2	59,6	63,0	40,1	38,4	48,3	50,9
2008	63,5	67,4	59,1	63,1	40,9	38,9	48,5	52,2
2010	62,8	66,8	59,1	63,2	40,9	41,5	49,3	53,6

Kot lahko vidimo na podlagi izračunanega tehtanega GL indeksa za posamezne sektorje blagovne menjave (SITC 0–9) (glej Tabela 2), največ znotrajpanožne trgovine Slovenije s skupinama držav EU in EMU poteka z izdelki, razvrščenimi po materialu (6), in sicer je stopnja znotrajpanožne trgovine v tem sektorju najvišja vse od leta 2004 naprej. Obenem stopnja ves čas raste. V letu 2010 je tako za trgovino z državami EU znašala 72,1 %, z državami EMU pa 67,7 %. V letih 1999–2002 je bilo največ znotrajpanožne trgovine z državami EU in EMU v trgovanju z raznimi izdelki (8). Če pogledamo širše, vidimo, da večji del znotrajpanožne trgovine z državami EU in EMU poteka z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8).

Večji del znotrajpanožne trgovine (nad 40 %) Slovenije z državami bivše Jugoslavije (glej Tabela 2) v celotnem obdobju 1999–2010 poteka s hrano in živimi živalmi (0) in raznimi izdelki (8). Od leta 2007 naprej pa je poleg omenjenih dveh sektorjev delež znotrajpanožne trgovine višji od 40 % tudi v trgovini z mineralnimi gorivi in mazivi (3) ter z izdelki, razvrščenimi po materialu (6).

Izredno visok delež znotrajpanožne trgovine z državami nečlanicami EU Slovenija izkazuje v trgovini z raznimi izdelki (8), in sicer se ta v proučevanem obdobju povečuje, z izjemo v letu 2010, ko je negativen. Delež znotrajpanožne trgovine s to skupino držav, ki se giblje med 44–56 %, poteka z izdelki, razvrščenimi po materialu (6) ter s stroji in transportnimi napravami (7). Ob vstopu Slovenije v EU je drastičen padec doživela trgovina z živalskimi in rastlinskimi olji (4), ki se je v obdobju 2002–2004 znižala kar za polovico. Podobno se je zgodilo tudi z državami bivše Jugoslavije, kjer je trgovina z živalskimi in rastlinskimi olji v letu 2004 prav tako doživela drastičen padec. Nasprotno pa je začela po letu 2004 rasti stopnja znotrajpanožne trgovine s to skupino proizvodov z državami EU in EMU z izjemo leta 2008, katerega padec bi lahko pripisali gospodarski krizi. Kriza se sicer bolj kot v dejanskem zmanjšanju GL indeksov kaže v počasnejši rasti znotrajpanožne trgovine. Po vstopu Slovenije v EU se je povečala znotrajpanožna trgovina tako s članicami kot nečlanicami, pri čemer se je z nečlanicami povečevala celo hitreje kot s članicami.

Tabela 2: Tehtani GL indeksi za slovensko menjavo v posameznih sektorjih SITC ločeno za štiri skupine držav (države EU27, države EMU, države bivše Jugoslavije, države nečlanice EU27) v določenih letih v obdobju 1999–2010

Skupina držav	Leto	Koda proizvoda po SITC									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z državami EU27	1999	27,6	65,5	36,2	7,7	14,5	56,2	68,0	63,3	68,5	23,4
	2002	20,6	50,7	37,5	10,4	11,2	60,8	66,2	62,8	68,4	10,9
	2004	27,6	44,4	45,0	23,8	14,8	58,1	66,4	66,2	61,8	49,7
	2007	45,9	22,8	52,6	31,4	52,2	65,4	70,1	64,7	63,9	8,2
	2008	47,3	23,0	50,9	35,0	34,6	66,1	72,7	65,5	65,1	4,5
	2010	51,2	25,7	47,3	36,7	57,2	66,8	72,1	63,9	66,4	16,1
Z državami EMU12	1999	30,9	63,3	31,3	4,3	18,1	44,6	67,1	62,9	68,1	30,2
	2002	22,9	38,0	29,1	12,7	10,1	45,4	64,2	63,1	68,2	14,7
	2004	28,7	44,4	39,0	26,6	18,2	46,6	64,0	66,9	60,9	54,1
	2007	40,7	29,5	45,3	35,4	49,2	50,1	66,8	64,3	61,2	9,5
	2008	40,0	31,1	43,9	35,8	26,1	50,4	67,7	64,3	60,9	3,4
	2010	45,2	36,5	42,3	36,0	62,3	58,6	67,7	62,9	59,9	16,5
Z državami bivše Jugoslavije	1999	46,3	39,1	54,9	16,7	45,4	28,0	37,0	31,9	45,6	0,0
	2002	42,8	14,3	53,3	37,4	91,0	22,0	28,8	27,8	42,0	10,8
	2004	48,9	21,0	43,4	48,6	34,8	22,0	36,4	31,2	58,7	38,4
	2007	42,1	26,8	38,7	74,9	22,3	20,1	45,2	33,8	52,3	38,5
	2008	49,6	26,9	42,4	60,1	23,2	19,7	44,4	36,6	53,4	27,5
	2010	48,1	60,2	24,9	42,4	9,1	23,0	49,7	43,6	44,9	11,9
Z vsemi državami nečlanicami EU27	1999	44,0	44,5	30,9	11,9	78,2	46,3	47,5	48,8	52,3	0,0
	2002	42,2	26,7	36,7	11,4	73,1	37,1	44,3	51,0	57,0	61,1
	2004	42,9	31,1	38,8	28,0	36,5	36,1	45,4	53,6	60,0	26,7
	2007	37,4	35,6	34,0	39,1	20,2	29,3	51,6	51,8	73,1	63,0
	2008	43,7	37,5	30,8	33,2	26,2	30,8	49,2	53,3	81,6	73,9
	2010	33,5	59,0	29,3	42,3	14,9	36,7	54,0	55,1	72,0	33,7

Legenda: 0 - Hrana in žive živali, 1 - Pijače in tobak, 2 - Neobdelani materiali, razen goriv, 3 - Mineralna goriva in maziva, 4 - Živalska in rastlinska olja, 5 - Kemični proizvodi, 6 - Izdelki, razvrščeni po materialu, 7 - Stroji in transportne naprave, 8 - Razni izdelki, 9 - Blago in transakcije.

Iz Tabele 2 lahko razberemo tudi, da je v skladu s teorijo večji del trgovine z državami bivše Jugoslavije in z državami nečlanicami EU še vedno medpanožne, kar pomeni, da poteka z različnimi proizvodi, ki po statistični trgovinski klasifikaciji ne spadajo v isto skupino, vendar vidimo tudi, da se ta delež postopoma zmanjšuje in da raste delež znotrajpanožne trgovine.

3.3 Empirično merjenje znotrajpanožne specializacije Slovenije oz. preverjanje trgovinskega vzorca Slovenije

Primerjalne prednosti posamezne države lahko merimo na več načinov. Eden izmed bolj znanih in najpogosteje uporabljenih je vsekakor t. i. indeks izkazanih primerjalnih prednosti (RCA), ki ga je razvil Balassa (1965). Indeks RCA v celoti temelji na uspešnosti izvoza. Merimo ga kot razmerje med deležem izvoza določenega proizvoda v celotnem izvozu posamezne države in deležem izvoza določenega proizvoda v celotnem izvozu posamezne skupine držav. V primeru,

ko je vrednost indeksa večja od 1, to pomeni, da proučevana država izkazuje primerjalno prednost oz. je specializirana v proizvodnji določenega proizvoda. V primeru, ko pa je vrednost indeksa RCA manjša od 1, proučevana država ni specializirana v proizvodnji določenega proizvoda oz. izkazuje primerjalne neprednosti v proizvodnji določenega proizvoda. Pomanjkljivost Balassovega indeksa je, da ni prilagojen razmeram trgovinskega primanjkljaja ter da za vse panoge vključuje enake ponderje, ne glede na obseg mednarodne trgovine v posamezni panogi (Boršič, 2000, str. 63; Erlat & Erlat, 2008, str. 1–2; Gandolfo, 2004, str. 284).

Preprosta uporaba le enega trgovinskega tokova – izvoza za merjenje primerjalnih prednosti posamezne države pa v primeru, ko vse bolj narašča znotrajpanožna trgovina tako med razvitimi kot tudi med manj razvitimi državami, ni več najbolj primerna metoda za merjenje primerjalnih prednosti. Še več, lahko pripelje celo do napačnih sklepov, če se pri merjenju ne odločimo za pravilno raven agregacije podatkov, pri čemer velja raven treh števil SITC za primerno (Erlat & Erlat, 2008, str. 2).

Ena iz med novejših metod, s katero lahko merimo primerjalne prednosti posamezne države, je LFI, ki za razliko od indeksa RCA pri merjenju upošteva tudi uvoz. LFI ne meri specializacije določene države glede na druge države, kot take, ampak glede na celotno strukturo trgovine neke države (Erlat & Erlat, 2008, str. 2–3). LFI za dano državo i in za dani proizvod j izračunamo kot (Erlat & Erlat, 2008, str. 2–3; Zaghini, 2005, str. 11–12):

$$LFI_j^i = 100 \cdot \left(\frac{X_j^i - M_j^i}{X_j^i + M_j^i} - \frac{\sum_{j=1}^n (X_j^i - M_j^i)}{\sum_{j=1}^n (X_j^i + M_j^i)} \right) \cdot \frac{X_j^i + M_j^i}{\sum_{j=1}^n (X_j^i + M_j^i)} \quad (6)$$

pri čemer velja:

$$\sum_{j=1}^n LFI_j^i = 0 \quad (7)$$

pri tem X_{ij} in M_{ij} predstavljata izvoz in uvoz proizvoda j države i iz celega sveta, n pri tem predstavlja število trgovanih proizvodov. Pozitiven LFI izkazuje primerjalne prednosti ter specializacijo v proizvodnji določenega proizvoda, medtem ko negativen LFI izkazuje primerjalne neprednosti v proizvodnji določenega proizvoda. Od RCA indeksa je boljši tudi zato, ker pri izračunu upošteva vpliv cikličnih dejavnikov, ki lahko na kratek rok vplivajo na magnitudo trgovinskih tokov.

Da bi pokazala, kako se je spreminjala zunanjetrgovinska specializacija Slovenije v obdobju 1999–2010 sem izračunala LFI. Za izračun slednjega sem se odločila zaradi zgoraj omenjenih prednosti, ki jih le ta izkazuje nad indeksom RCA. LFI sem izračunala za začetno in končno leto proučevanega obdobja, torej za leti 1999 in 2010. Da bi izločila izkrivljanje trgovinskih tokov, ki niso zajeti v standardnem okviru SITC, sem podobno kot Zaghini (2005) iz izračuna izločila SITC 9.

V izračun sem zajela naslednje skupine SITC: 0 - Hrana in žive živali, 1- Pijače in tobak, 2 - Neobdelani materiali, razen goriv, 3 - Mineralna goriva in maziva, 4 - Živalska in rastlinska olja, 5 - Kemični proizvodi, 6 - Izdelki, razvrščeni po materialu, 7 - Stroji in transportne naprave, 8 - Razni izdelki. LFI za Slovenijo sem računala na ravni treh števil SITC, pri tem sem uporabila enačbo (6) in upoštevala (7).

Kot lahko razberemo iz Tabele 3, Slovenija v letu 2010 izkazuje največ primerjalnih prednosti v proizvodnji strojev in transportnih naprav (SITC 7). Najvišje primerjalne prednosti izkazuje v proizvodnji osebnih avtomobilov (781), kjer znaša LFI 2,38 %, medtem ko je leta 1999 znašal 1,16 %, kar kaže na specializacijo Slovenije v proizvodnji osebnih avtomobilov v obdobju 1999–2010. Prav tako so se povečale primerjalne prednosti Slovenije v proizvodnji zdravil iz 1,35 % v letu 1999 na 2,29 % v letu 2010. V omenjenem obdobju so se znižale primerjalne prednosti Slovenije v proizvodnji pohištva in delov (821) in v proizvodnji električne in neelektrične gospodinjske opreme (775), v katerih je Slovenija v letu 1999 izkazovala najvišje primerjalne prednosti. Do podobnega rezultata je prišel tudi Zaghini (2005), ki je LFI računal za povprečje 2000–2001. Najvišje primerjalne neprednosti Slovenije pa v obdobju 1999–2010 ostajajo v proizvodnji olj, dobljenih iz nafte in bituminoznih mineralov, razen surovih (334) (glej Priloga 4).

Če vzamemo 25 proizvodov na ravni treh števil SITC, v katerih je Slovenija v letu 1999 izkazovala najvišje primerjalne prednosti in jih primerjamo z letom 2010 (glej Priloga 5), vidimo, da so se primerjalne prednosti Slovenije v letu 2010 povečale v proizvodnji 7-ih izmed 25-ih proučevanih proizvodov. Prav tako vidimo, da Slovenija primerjalne prednosti še vedno izkazuje v proizvodnji ostalih 16-ih proizvodov ter da je v letu 2010 izgubila primerjalne prednosti v proizvodnji ženskih plaščev, pelerin ipd. (842) ter v proizvodnji moških plaščev, jaken ipd. (841).

Glede na to, da se struktura proizvodnje v obdobju 1999–2010 ni bistveno spreminjala in je Slovenija večinoma ohranjala primerjalne prednosti v proizvodnji istih proizvodov tako v letu 1999 kot v letu 2010, lahko vidimo, da Slovenija še naprej izkazuje primerjalne prednosti v proizvodnji srednje visokotehnoloških proizvodov, kot je ugotovil tudi Zaghini (2005), ko je proučeval trgovinski vzorec novo pridruženih članic EU⁹, med katerimi je imela Slovenija najboljši trgovinski vzorec, ki se je odvijal po t. i. »skoku navzgor«.

⁹ Države, ki so v EU vstopile maja 2004.

Tabela 3: Primerjalne prednosti Slovenije (Top 10) na podlagi Lafayevega indeksa ločeno v letih 1999 in 2010

Proizvod na ravni treh števil SITC	1999	Proizvod na ravni treh števil SITC	2010
821 pohištvo in deli	2,87	781 osebni avtomobili	2,38
775 električna in neelektrična gospodinjska oprema	2,60	542 zdravila	2,29
542 zdravila	1,35	775 električna in neelektrična gospodinjska oprema	1,49
781 osebni avtomobili	1,16	821 pohištvo in deli	0,74
635 izdelki iz lesa	0,85	778 električni stroji, aparati, drugi	0,74
641 papir in karton	0,71	641 papir in karton	0,63
625 gume, pnevmatične (plašči), za avtomobile	0,66	716 rotacijski električni stroji	0,52
716 rotacijski električni stroji	0,61	743 črpalke in kompresorji	0,43
684 aluminij	0,56	533 pigmenti, premazna sredstva, laki ipd.	0,42
778 električni stroji, aparati, drugi	0,56	625 gume, pnevmatične (plašči), za avtomobile	0,41

SKLEP

Največji del znotrajpanožne trgovine Slovenije poteka z državami članicami EU in EMU, in sicer ta dosega višjo stopnjo v trgovini z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) kot v celotni blagovni menjavi (SITC 0–9). Stopnja znotrajpanožne trgovine z državami EU in državami EMU znaša med okoli 60 in nekaj manj kot 70 %, kar je precej več v primerjavi z državami bivše Jugoslavije in državami nečlanicami EU, kjer se ta giblje nekje med 30 in 40 %, kar je v skladu s teoretičnimi pričakovanji, da bo stopnja znotrajpanožne trgovine relativno večja, ko gre za trgovanje z državami, ki so članice ekonomske integracije, kot ko gre za trgovanje z nečlanicami. Toda obenem je stopnja znotrajpanožne trgovine Slovenije v obdobju 1999–2010 hitreje rasla z državami bivše Jugoslavije in državami nečlanicami EU kot z državami članicami EU, kar lahko razložimo z zmanjšanjem tehnološkega zaostanka držav bivše Jugoslavije in držav nečlanic EU ter s tem, da ni odločilnega vpliva članstva v EU.

Znižanje stopnje znotrajpanožne trgovine v letu 2002 v vseh štirih skupinah držav lahko pojasnimo s študijo Mancini in Pauwels (2006), ki pravi, da je pozitiven učinek uvedbe evra trajal le dve leti in pol, kar bi pomenilo, da je učinek viden v letu 1999 ter da ga v letu 2002 ni več opaziti. S članstvom Slovenije v EMU pa je viden porast znotrajpanožne trgovine v vseh štirih skupinah držav.

Gospodarska kriza, ki je v realni sektor prešla konec leta 2008, se v tem letu kaže bolj v počasnejši rasti stopnje znotrajpanožne trgovine kot v njenem padanju. Negativna stopnja znotrajpanožne trgovine, ki bi jo lahko povezali s krizo, je vidna šele v letu 2010, pa še to samo z državami EU, v ostalih treh skupinah držav je tehtani GL indeks pozitiven ali stagnira.

Če gledamo stopnjo znotrajpanožne trgovine po posameznih proizvodnih skupinah, ugotovimo, da je z državami EU in EMU le ta najvišja v trgovini s proizvodi, razvrščenimi po materialu (6), vendar ji hitro sledijo tudi ostale tri industrijsko proizvodne panoge (5, 7, 8). Z državami nečlanicami EU prav tako večji del znotrajpanožne trgovine poteka z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8), medtem ko z državami bivše Jugoslavije najvišjo stopnjo znotrajpanožne trgovine dosega trgovina s hrano in živimi živalmi (0) in raznimi izdelki (8).

Slovenija najvišje primerjalne prednosti v letu 2010 izkazuje v proizvodnji osebnih avtomobilov (781) in zdravil (542). Sicer je primerjalne prednosti v obeh skupinah proizvodov izkazovala že v letu 1999, vendar so se v obdobju do leta 2010 primerjalne prednosti še povečale, kar kaže na specializacijo v proizvodnji osebnih avtomobilov in zdravil. Torej lahko sklepamo, da se je Slovenija v obdobju 1999–2010 specializirala v proizvodnji srednje visokotehnoloških proizvodov, kot je ugotovil tudi Zaghini (2005), ko je proučeval trgovinski vzorec leta 2004 novo pridruženih držav članic EU, med katerimi je Slovenija imela najboljši trgovinski vzorec. Če primerjamo primerjalne prednosti 25-ih proizvodov, v proizvodnji katerih je imela Slovenija primerjalne prednosti v letu 1999 z letom 2010, vidimo, da se struktura zunanje trgovine Slovenije v obdobju 1999–2010 ni bistveno spreminjala. Slovenija namreč v letu 2010 izkazuje primerjalne prednosti v proizvodnji 23-ih izmed 25-ih proizvodov, v katerih je v letu 1999 imela najvišje primerjalne prednosti. Pri tem pa so se primerjalne prednosti v primerjavi z letom 1999 povečale v proizvodnji 7-ih proizvodov (glej Priloga 5), kar pomeni, da je Slovenija izgubila primerjalne prednosti le v proizvodnji dveh proizvodov, in sicer v proizvodnji ženskih plaščev, pelerin ipd. (842) ter v proizvodnji moških plaščev, jaken ipd. (841).

LITERATURA IN VIRI

1. Appleyard, R. D., & Field, J. A. (2001). *International Economics*. New York: McGraw-Hill.
2. Aristovnik, A., & Meze, M. (2009). Vpliv nastanka gospodarske in denarne unije na trgovinske tokove: primer Slovenije. *Naše Gospodarstvo: revija za aktualna gospodarska vprašanja*, 55(1–2), 13–29.
3. Balassa, B. (1965). The Liberalization and Revealed Comparative Advantage. *The Manchester School of Economic and Social Studies*, 33, 99–123.
4. Boršič, D. (2000). Dejavniki znotrajpanožne trgovine v Sloveniji. *Bilten EDP*, 23(2–3), 57–74.
5. Bowen, H., Hollander, A., & Viaene, J. M. (1998). *Applied International Trade Analysis*. London: Macmillan press ltd.
6. Černoša, S. (2003). *Teorija mednarodne menjave in znotrajpanožna trgovina* (doktorska disertacija). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
7. Černoša, S. (2005a). Horizontalna in vertikalna znotrajpanožna trgovina Slovenije v obdobju od leta 1994 do leta 2003. *IB Revija*, 39(1–2), 26–33.
8. Černoša, S. (2005b). Karakteristike znotrajpanožne trgovine v Sloveniji. *Naše Gospodarstvo: revija za aktualna gospodarska vprašanja*, 51(3–4), 103–110.
9. Černoša, S. (2008). Slovenske predelovalne dejavnosti in factorska intenzivnost v proizvodnji. *Naše Gospodarstvo: revija za aktualna gospodarska vprašanja*, 54(5–6), 103–108.
10. Emerson, M., Gros, D., & Italianer, A. (1992). *One Market, One Money: An Evaluation of the potential Benefits and Costs of Forming and an Economic and Monetary Union*. New York: Oxford University Press.
11. Erlat, G., & Erlat, H. (2008). How has specialization in turkish exports evolved over time?. Ankara: Department of Economics Middle East Technical University.
12. Falvey, R. E. (1981). Commercial Policy and Intra-Industry Trade. *Journal of International Economics, Amsterdam*, 11(4), 495–511.
13. Faruqee, H. (2004). Measuring the Trade Effects of EMU. *IMF Working Papers*, 04/154, 2–28. Najdeno 31. avgusta 2011 na spletnem naslovu <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2004/wp04154.pdf>
14. Flam, H., & Nordström, H. (2006a). Trade Volume Effects of the Euro: Aggregate and Sector Estimates. *Institute for International Economic Studies Seminar Parper*, 746. Najdeno 31. avgusta 2011 na spletnem naslovu <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:189451/FULLTEXT01>
15. Flam, H., & Nordström, H. (2006b). Euro Effects on the Intensive and Extensive Margins of Trade. *Institute for International Economic Studies Seminar Parper*, 750. Najdeno 31. avgusta 2011 na spletnem naslovu <http://su.diva-portal.org/smash/record.jsf?searchId=3&pid=diva2:190025>
16. Gandolfo, G. (2004). *Elements of International Economics*. Berlin: Springer-Verlag.
17. Grimwade, N. (1994). *International Trade: New Patterns of Trade, Production and Investment*. London, New York: Routledge.

18. GZS. (2003). Skupna zunanjetrgovinska politika EU. Najdeno 4. julija 2011 na spletnem naslovu http://www.gzs.si/slo/novinarsko_sredisce/8567
19. Hrisch, S. (1967). *Location of Industry and International Competitiveness*. Oxford: Oxford University Press.
20. Koleča, S. (2010). Vpliv globalne krize na zunanjetrgovinske tokove. Najdeno 4. julija 2011 na spletnem naslovu http://www.fm.upr.si/zalozba/ISSN/1854-4231/5_211-224.pdf
21. Kumar, A. et al. (2002). *Zunanjetrgovinska politika Slovenije: študija: analitične podlage*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
22. Kumar, A. (2007). *Mednarodna ekonomika*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
23. Kumar, A., & Zajc Kejžar, K. (1999). Selected integration potential indicators for Slovenia and Croatia. V V. Kandžija et al. (ur.), *Economic system of European Union and adjustment of the Republic of Croatia* (str. 78–102). Rijeka: University of Rijeka, Faculty of Economics.
24. Kuznetsova, O. (2005). External trade policy. XII F. McDonald & S. Dearden (ur.), *European economic integration* (str. 328–336). New York: Financial Times.
25. Linder, S. B. (1961). *An Essay on Trade and Transrormation*. New York: Wiley.
26. Mancini-Griffoli, T., & Pauwels, L. L. (2006). Is There a Euro Effect on Trade? An Application of End-of-Sample Structural Break Tests for Panel Data. *HEI Working Papers 04/2006*. Najdeno 22. septembra 2011 na spletnem naslovu http://repec.graduateinstitute.ch/pdfs/Working_papers/HEIWP04-2006.pdf
27. Melitz, M. J. (2003). The Impact of Trade on Intra-Industry Reallocations and Aggregate Industry Productivity. *Econometrica*, 71(6), 1695–1725.
28. Micco, A., Stein, E., & Ordoñez, G. (2003). The Currency Union Effect on Trade: Early Evidence from EMU. *Economic Policy*, 18(37), 317–356.
29. Ministrstvo za gospodarstvo. (2007). Bela knjiga o trgovini in investicijah. Najdeno 6. septembra 2011 na spletnem naslovu http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/DEOT/BELA_KNJIGA_koncna_verzija.pdf
30. OECD. (2011). The macroeconomy in the aftermath of the crisis. *OECD Economic Surveys*, 2, 17–54.
31. Redding, S. J. (2010). Theories of Heterogeneous Firms and Trade. Najdeno 6. septembra 2011 na spletnem naslovu http://www.princeton.edu/~reddings/papers/hetfirmstrade_080110.pdf
32. Stehrer, R., & Wörz, J. (2001). Technological Convergence and Trade Patterns. *WIIW Working Papers*, 19(8954), 1–36. Najdeno 27. julija 2011 na spletnem naslovu www.wiiv.at/modPubl/download.php?publ=WP19
33. Štiblar, F. (2008). Svetovna kriza in Slovenci. Kako jo preživeti? Najdeno 6. septembra 2011 na spletnem naslovu http://zalozba.zrc-sazu.si/files/File/STIBLAR_Svetovna_Kriza_UVOD.pdf
34. Tybout, J. (2001). Plant- and firm-level evidence on »new« trade theories. *Pennsylvania State University and NBER Working Paper*, 8418, 2–53.
35. Vernon, R. (1966). International Investment and International Trade in the product Cycle. *The quarterly Journal of Economics*, 80(2), 190–207.

36. Zaghini, A. (2005). Evolution of trade patterns in the new EU member States. Najdeno 27. julija 2011 na spletnem naslovu http://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/econo/temidi/td05/td568_05/td568/tema_568.pdf
37. Zajc, K. (1998). *Teoretični in empirični vidiki konkurenčnosti gospodarstva* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
38. *Zgodovina ekonomske in monetarne unije*. Najdeno 6. septembra 2011 na spletnem naslovu <http://www.bsi.si/ekonomska-in-monetarna-unija.asp?MapaId=1271>

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Slovarček kratic	1
Priloga 2: GL indeksi po kodah skupin SITC na ravni treh števil za slovensko zunanjo trgovino z državami EU27 in državami EMU12, agregatni GL indeksi za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) ter za posamezne sektorje SITC v posameznih letih v obdobju 1999–2010	2
Priloga 3: GL indeksi po kodah skupin SITC na ravni treh števil za slovensko zunanjo trgovino z državami bivše Jugoslavije in državami nečlanicami EU27, agregatni GL indeksi za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) ter za posamezne sektorje SITC v posameznih letih v obdobju 1999–2010	9
Priloga 4: Lafayevi indeksi za Slovenijo v letih 1999 in 2010, izračunani na ravni treh števil SITC.....	16
Priloga 5: 25 proizvodov na ravni treh števil SITC, v katerih je Slovenija v letu 1999 izkazovala najvišje primerjalne prednosti (na podlagi izračunanega LFI) v primerjavi z letom 2010.....	22

Priloga 1: Slovarček kratic

BDP	Bruto domači proizvod
EMU	Ekonomska in Monetarna Unija
EU	Evropska Unija
GL indeks	Grubel-Lloydov indeks
LFI	Lafayev indeks
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
RCA	izkazane primerjalne prednosti
SITC	Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija
SZTP	Skupna zunanjetrgovinska politika

Priloga 2: GL indeksi po kodah skupin SITC na ravni treh števil za slovensko zunanjo trgovino z državami EU27 in državami EMU12, agregatni GL indeksi za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) ter za posamezne sektorje SITC v posameznih letih v obdobju 1999–2010

Tabela 1: GL indeksi po kodah skupin SITC na ravni treh števil za slovensko zunanjo trgovino z državami EU27 in državami EMU12, agregatni GL indeksi za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) ter za posamezne sektorje SITC v posameznih letih v obdobju 1999–2010

Koda proizvoda po SITC	Z državami EU27						Z državami EMU12					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
GL 0-9	61,1	60,4	60,8	62,7	63,5	62,8	60,4	58,8	59,3	59,6	59,1	59,1
GL 5-8	64,8	64,5	64,6	66,2	67,4	66,8	63,3	62,4	63,0	63,0	63,1	63,2
0	27,6	20,6	27,6	45,9	47,3	51,2	30,9	22,9	28,7	40,7	40,0	45,2
001	13,5	36,5	28,9	88,5	68,2	79,3	87,3	75,3	96,9	36,2	32,8	40,9
011	27,7	28,7	90,5	71,4	74,7	70,1	18,3	22,5	89,3	74,0	78,8	73,7
012	36,8	24,5	37,8	49,1	45,5	36,0	58,7	33,4	46,5	47,6	41,3	35,2
016	58,9	55,0	62,9	43,5	41,5	34,2	52,9	43,6	53,8	37,3	32,6	31,0
017	67,6	46,4	56,8	92,7	88,8	90,1	76,5	39,3	55,6	77,2	76,5	77,0
022	78,1	85,1	84,6	69,8	78,6	86,9	91,4	96,7	80,6	52,1	58,4	71,2
023	45,0	23,3	61,8	82,0	40,3	63,5	54,1	23,3	87,6	82,9	40,5	41,2
024	49,1	36,3	33,0	2,5	6,8	5,7	45,1	22,4	14,4	2,5	7,0	6,1
025	19,3	1,1	52,2	87,6	89,1	94,0	10,3	0,0	50,2	93,4	97,0	88,8
034	6,3	2,2	47,7	16,4	30,8	30,6	8,9	3,0	55,8	11,7	27,1	11,6
035	0,0	0,0	0,0	0,1	39,1	20,6	0,0	0,0	0,0	0,1	42,4	25,7
036	4,3	1,4	3,0	9,6	7,8	6,0	4,7	2,0	3,1	8,9	7,7	5,9
037	72,7	51,5	40,2	42,2	35,0	42,5	62,7	48,9	40,9	37,2	33,6	37,9
041	0,5	0,2	0,1	18,7	4,9	56,7	5,4	1,7	0,0	87,3	21,9	55,0
042	1,2	0,4	5,0	15,6	25,5	12,9	0,9	0,4	4,9	0,9	1,0	0,3
043	0,2	3,9	0,1	4,6	20,2	30,7	0,0	63,2	2,6	32,2	94,7	52,3
044	6,3	2,3	4,6	14,4	63,3	97,6	53,7	26,3	9,8	36,6	75,2	35,9
045	0,7	0,4	0,5	1,2	3,6	7,1	0,1	0,0	1,9	3,5	13,2	21,0
046	0,0	0,2	0,4	2,8	0,3	1,1	0,0	0,2	0,2	3,2	0,3	1,2
047	3,9	3,1	7,1	4,0	44,2	32,9	0,4	1,2	4,0	2,1	44,3	33,7
048	8,4	17,1	3,5	12,3	15,3	21,0	3,5	18,7	2,7	13,7	16,5	22,3
054	33,7	23,5	27,5	89,1	74,8	99,0	34,8	22,6	26,0	81,8	57,2	92,9
056	27,7	5,2	5,3	14,7	20,0	22,5	32,2	5,2	4,7	12,8	19,3	22,5
057	10,4	5,4	22,5	58,4	59,1	67,0	10,5	6,0	17,5	41,8	33,8	44,3
058	25,9	6,6	14,4	21,4	28,6	24,1	24,7	5,8	10,3	15,1	16,1	15,8
059	86,8	32,3	23,4	30,1	27,8	24,6	93,0	34,7	21,1	24,4	25,2	16,0
061	14,8	4,7	56,1	52,7	80,4	93,0	22,0	6,2	81,4	37,7	95,6	78,8
062	89,7	94,3	97,0	99,7	79,7	77,7	96,7	95,0	97,5	96,6	82,4	86,0
071	22,3	12,2	2,5	9,1	24,7	36,5	16,1	8,7	1,4	6,1	17,4	27,1
072	0,0	0,0	1,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0
073	3,8	11,6	22,9	19,3	24,5	18,9	1,7	12,3	21,3	17,6	22,4	15,9
074	10,2	0,3	0,7	42,0	51,8	8,7	9,7	0,4	0,6	0,9	11,2	0,1
075	3,2	9,4	1,4	5,4	12,0	23,7	1,2	5,4	1,4	5,3	9,4	4,7

»nadaljevanje«

Koda proizvoda po SITC	Z državami EU27						Z državami EMU12					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
081	59,0	25,4	18,2	39,1	40,5	31,7	69,2	29,7	12,5	42,7	38,8	41,1
091	0,0	23,9	0,3	0,1	0,1	0,4	0,0	9,5	0,1	0,1	0,0	0,1
098	9,2	11,6	11,0	18,3	17,5	18,3	3,0	7,2	6,4	7,8	11,3	10,7
099	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1	65,5	50,7	44,4	22,8	23,0	25,7	63,3	38,0	44,4	29,5	31,1	36,5
111	66,3	68,9	58,6	42,7	37,8	37,5	54,7	53,9	51,7	40,9	36,4	38,2
112	80,8	58,3	73,8	32,4	41,0	49,6	81,1	45,3	87,1	35,2	42,8	48,2
121	77,1	2,1	92,2	0,0	/	0,0	80,5	0,0	90,9	0,0	/	0,0
122	48,3	3,4	2,4	0,0	0,0	0,3	51,7	0,8	2,1	0,0	0,0	1,3
199	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2	36,2	37,5	45,0	52,6	50,9	47,3	31,3	29,1	39,0	45,3	43,9	42,3
211	23,1	27,0	27,9	33,5	47,8	66,9	4,5	2,0	5,4	19,3	26,3	48,7
212	13,9	84,9	37,9	97,6	0,0	0,0	30,1	39,8	5,1	95,8	0,0	0,0
222	7,7	7,1	34,1	82,6	14,6	6,1	6,6	8,3	44,0	79,3	11,8	4,7
223	4,9	26,4	10,4	80,2	23,4	54,3	5,6	31,7	10,7	46,7	14,9	51,0
231	39,8	45,5	20,6	36,0	20,5	36,2	24,2	45,5	12,1	20,1	19,1	29,5
232	1,6	2,4	1,5	7,8	24,1	16,7	1,8	2,9	1,7	7,4	29,2	23,1
244	0,0	0,0	50,5	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	51,5	9,3	0,0	0,0
245	7,4	3,1	6,0	3,0	5,3	5,5	3,1	1,1	5,8	2,6	4,0	4,5
246	18,5	48,3	76,9	28,0	27,0	18,1	18,5	48,4	77,2	27,3	25,7	13,8
247	92,9	98,7	95,9	55,3	48,1	27,2	46,7	70,5	73,0	42,9	32,2	21,4
248	71,7	82,9	82,3	57,5	54,6	48,0	57,0	55,6	57,9	60,9	57,3	51,3
251	45,2	22,4	22,2	8,0	19,5	17,0	61,5	30,0	24,4	13,6	30,8	25,0
261	0,0	23,2	18,3	0,0	0,0	3,8	0,0	23,2	18,8	0,0	0,0	3,8
263	23,4	26,2	13,6	47,8	56,3	7,6	23,5	27,9	16,8	47,9	56,5	7,6
264	0,0	44,6	15,4	0,0	7,7	1,2	0,0	0,0	14,7	0,0	8,1	1,2
265	2,3	2,2	9,7	0,8	0,0	0,8	2,3	2,2	5,1	0,8	0,0	0,6
266	3,6	1,7	3,7	4,8	6,3	10,5	4,2	2,4	5,2	5,9	7,3	10,7
267	29,5	29,4	39,0	33,6	40,9	52,7	30,3	29,8	39,0	33,6	41,1	53,1
268	5,4	13,4	13,4	2,5	3,0	1,2	6,1	14,8	15,2	2,5	3,6	0,0
269	90,8	81,0	72,5	26,3	24,3	11,4	87,3	73,5	48,3	52,8	47,4	11,3
271	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
272	0,0	0,3	53,8	27,5	8,4	14,0	0,0	0,3	51,6	25,0	8,1	13,6
273	11,3	39,1	57,1	71,5	84,0	75,3	11,5	14,5	23,5	60,6	68,0	83,2
274	0,9	0,5	10,1	20,4	13,0	5,9	1,2	0,3	8,7	35,0	23,1	9,0
277	1,0	4,2	7,3	2,0	3,9	1,9	0,0	4,1	3,2	0,3	1,3	0,4
278	17,1	8,5	12,5	19,5	33,4	57,3	10,6	6,4	8,4	17,1	30,5	53,3
281	12,4	0,1	9,6	94,1	0,0	0,0	0,0	0,0	9,6	0,0	0,0	0,0
282	30,9	35,8	57,8	59,3	60,2	69,4	40,3	38,9	69,2	61,2	64,3	75,7
283	/	0,0	14,5	/	/	/	/	/	11,1	/	/	/
284	41,2	/	0,0	0,0	0,0	0,0	41,2	/	0,0	0,0	0,0	0,0
285	7,3	13,0	25,6	78,8	79,4	99,8	7,8	14,0	26,4	26,5	29,7	46,7
286	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
287	11,9	0,0	0,0	31,1	2,4	1,2	11,9	0,0	0,0	1,1	2,4	0,6
288	48,5	71,2	84,7	80,9	87,5	62,5	28,9	40,8	59,4	74,6	81,5	50,6
289	2,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
291	7,5	10,1	9,0	20,0	24,3	26,2	13,1	3,9	5,7	12,2	10,6	7,6

»nadaljevanje«

Koda proizvoda po SITC	Z državami EU27						Z državami EMU12					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
292	13,3	16,4	19,7	22,0	19,1	27,9	11,4	13,2	12,5	19,2	13,4	24,1
299	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
3	7,7	10,4	23,8	31,4	35,0	36,7	4,3	12,7	26,6	35,4	35,8	36,0
321	0,0	3,6	0,8	57,2	12,5	1,4	0,0	34,1	0,1	71,4	14,4	1,1
322	0,0	0,2	18,0	2,5	0,2	1,0	0,0	0,3	23,2	5,9	0,7	1,8
325	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
333	/	0,2	1,1	0,0	0,0	/	/	0,0	0,0	0,0	0,0	/
334	7,5	0,4	2,5	15,4	25,9	30,1	2,7	0,2	2,0	13,4	26,2	31,5
335	1,9	2,0	4,4	5,6	10,6	14,5	0,8	1,1	4,3	6,4	12,8	21,2
342	0,0	0,3	3,0	3,6	6,4	11,3	0,0	0,8	8,7	6,8	11,1	21,7
343	0,0	0,0	0,0	33,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,6	0,0	0,0
344	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
345		0,0	/	/	/	/	/	0,0	/	/	/	/
351	34,5	82,2	94,1	87,6	93,9	71,2	43,7	81,5	93,3	99,5	89,5	65,4
399	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
4	14,5	11,2	14,8	52,2	34,6	57,2	18,1	10,1	18,2	49,2	26,1	62,3
411	54,1	39,2	28,3	10,6	22,3	54,1	69,4	5,7	19,9	5,5	5,5	25,1
421	1,0	0,7	0,4	45,7	29,5	56,4	0,0	0,1	0,6	38,9	14,1	69,7
422	28,8	51,7	18,3	34,7	23,6	23,6	24,8	52,3	19,5	34,3	22,1	15,1
431	64,4	41,2	46,2	96,6	72,2	89,6	71,4	40,8	48,1	95,7	79,4	89,8
499	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5	56,2	60,8	58,1	65,4	66,1	66,8	44,6	45,4	46,6	50,1	50,4	58,6
511	1,3	0,4	7,6	12,8	28,3	21,2	1,1	0,3	8,7	17,7	17,8	7,1
512	69,9	92,7	77,7	95,9	66,0	68,7	84,0	93,0	80,5	99,0	67,8	76,3
513	73,9	53,2	35,2	43,0	38,3	41,8	81,9	65,3	37,3	40,9	38,3	33,2
514	1,3	0,9	0,6	5,3	6,1	4,1	0,2	0,7	0,7	4,8	4,2	2,3
515	14,3	19,6	16,0	24,5	55,2	49,4	14,9	41,6	19,9	32,1	51,5	33,4
516	9,8	2,1	0,8	3,0	5,2	16,6	11,5	2,2	0,7	2,9	5,2	14,5
522	69,1	65,9	65,5	61,1	67,1	74,6	84,9	82,2	76,9	63,6	68,3	75,2
523	76,2	92,5	96,0	98,7	94,1	96,1	93,5	92,3	95,4	99,2	90,9	95,1
524	50,2	94,7	89,5	99,5	56,5	58,3	45,0	94,0	79,1	90,6	16,2	13,6
525	0,9	0,1	0,5	0,0	0,0	1,1	0,5	0,1	0,5	0,0	0,0	1,2
531	2,6	4,4	4,5	9,0	10,1	5,8	1,0	2,2	1,2	3,9	4,3	1,9
532	55,7	52,0	57,6	41,7	50,7	58,1	53,3	50,0	56,0	41,2	48,0	56,9
533	96,4	91,5	90,7	98,4	99,6	86,0	85,7	76,4	70,3	79,8	78,8	99,2
541	35,7	37,6	27,8	22,7	24,0	34,3	34,9	37,1	19,4	13,4	9,4	22,4
542	72,7	85,8	78,6	78,9	77,1	72,7	25,6	31,1	59,3	43,1	51,2	72,3
551	63,8	59,3	79,1	81,9	77,0	92,8	20,7	21,5	20,8	21,5	14,5	33,8
553	97,2	88,8	76,6	73,1	81,0	88,1	38,3	29,6	36,0	32,7	38,6	48,2
554	15,2	36,7	34,4	51,8	50,5	59,6	17,5	46,3	40,7	52,5	50,2	55,8
562	2,6	1,0	2,7	81,1	78,6	92,2	1,9	0,6	2,7	98,9	89,6	75,5
571	1,2	3,4	24,1	90,7	98,6	90,4	0,9	2,8	22,8	99,9	93,7	90,2
572	3,4	3,0	4,0	17,8	9,0	12,2	3,9	3,4	4,2	18,7	5,4	7,6
573	4,2	1,7	0,5	0,9	0,9	5,5	0,5	1,9	0,5	0,5	1,1	5,3
574	58,1	64,4	62,0	63,0	59,9	69,9	51,7	59,8	55,6	58,3	52,8	61,2
575	76,7	79,2	84,2	81,8	81,4	70,6	76,5	77,6	79,7	77,6	77,9	64,0
579	70,2	79,4	92,8	83,6	83,5	97,1	62,1	73,9	97,6	88,0	81,1	89,5

»nadaljevanje«

po SITC	Z državami EU27						Z državami EMU12					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
	35,5	36,2	37,4	48,5	50,8	62,3	33,6	35,0	32,9	44,5	48,2	60,4
	42,5	40,9	46,4	61,4	62,3	70,0	32,1	25,4	26,4	39,8	42,8	54,1
	9,1	8,2	13,2	13,7	13,6	14,7	9,5	7,6	12,1	11,5	12,4	13,4
	50,4	61,6	30,8	35,7	56,2	69,1	31,5	53,7	18,6	15,7	23,7	22,1
	26,5	19,1	19,8	22,1	24,5	28,0	10,4	5,8	7,0	9,2	10,4	14,8
	79,3	95,9	94,3	80,3	83,2	83,9	64,5	83,7	81,3	77,4	54,7	72,8
597	7,1	10,6	10,9	19,8	20,9	29,9	6,0	10,7	8,8	8,3	9,8	29,8
598	14,5	31,7	35,0	43,6	34,7	44,3	14,0	32,0	34,6	39,8	27,5	38,4
599	/	/	/	1,6	0,0	54,6	/	/	/	0,1	0,0	54,6
6	68,0	66,2	66,4	70,1	72,7	72,1	67,1	64,2	64,0	66,8	67,7	67,7
600	/	/	/	0,0	/	/	/	/	/	0,0	/	/
611	71,8	78,8	34,7	39,2	33,1	17,3	69,6	78,3	33,2	40,2	29,7	14,7
612	18,3	19,6	54,0	65,6	55,4	63,8	21,9	19,9	56,1	66,6	88,5	42,4
613	32,4	92,1	16,5	3,2	1,2	94,0	30,7	83,2	9,3	2,5	0,0	93,2
621	76,0	83,3	95,9	90,7	85,3	93,0	77,9	90,5	85,4	95,5	91,9	96,2
625	63,1	64,9	70,3	71,6	75,2	72,5	52,3	42,0	45,3	55,9	58,4	52,4
629	79,2	89,4	81,7	68,8	71,9	71,5	70,4	88,9	99,8	79,3	78,1	72,4
633	0,8	0,0	0,5	0,2	2,1	7,9	0,8	0,0	0,1	0,1	0,4	1,6
634	87,3	92,0	89,3	95,0	99,9	96,1	88,0	96,5	89,9	96,6	97,4	96,9
635	24,9	39,4	37,7	62,4	66,5	59,9	20,1	33,6	32,2	57,5	61,0	52,3
641	90,3	85,8	82,4	87,8	88,7	79,9	96,3	97,9	93,8	97,3	98,0	90,6
642	91,7	86,9	87,9	96,1	93,8	94,1	81,2	78,9	84,8	91,2	86,3	88,6
651	70,5	77,9	73,4	64,9	58,0	45,6	73,4	82,5	77,2	69,2	62,6	47,7
652	71,4	48,7	66,2	68,4	82,1	81,3	63,7	43,8	67,5	71,9	85,0	53,0
653	95,6	98,3	69,9	39,4	25,6	22,2	82,2	77,0	46,1	24,9	17,7	8,2
654	53,2	50,6	18,3	16,2	11,6	25,6	45,4	49,6	13,4	9,9	5,9	13,5
655	26,5	15,7	24,3	32,3	46,5	69,1	14,4	9,3	17,7	30,2	37,0	58,2
656	55,7	43,6	39,3	87,0	82,0	83,6	46,8	35,1	27,6	78,0	71,9	94,6
657	27,6	31,6	47,0	70,2	81,2	97,9	25,7	27,7	40,2	61,0	70,4	86,8
658	58,4	67,9	85,4	77,1	79,7	81,0	47,1	56,9	81,5	66,3	66,7	63,8
659	1,9	1,1	0,6	10,7	5,9	14,0	0,5	1,2	0,5	8,3	2,8	5,7
660	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
661	57,8	62,0	48,1	57,6	74,2	72,8	63,7	67,4	52,3	55,2	72,0	56,6
662	19,1	19,1	33,5	31,5	24,3	31,4	19,2	13,3	18,5	19,6	15,4	25,7
663	82,5	69,5	78,1	88,7	87,1	71,0	79,9	66,8	76,8	86,5	87,7	70,5
664	75,2	47,4	47,1	48,7	54,7	56,8	76,0	41,8	41,3	41,0	40,6	48,5
665	89,2	95,5	89,4	80,6	83,7	66,2	84,5	98,6	85,6	82,2	85,9	72,1
666	67,0	57,4	51,3	48,5	16,0	48,0	86,8	73,9	56,5	41,7	7,4	14,0
667	0,1	3,9	0,1	0,2	0,3	3,3	0,1	4,1	0,2	0,4	0,4	0,0
671	60,8	51,9	89,0	77,9	82,8	73,8	56,1	50,7	82,0	73,1	86,0	78,2
672	65,8	74,4	57,6	55,6	64,1	41,4	60,8	66,5	61,1	35,3	38,3	37,3
673	12,6	13,6	23,8	35,7	56,2	53,0	21,9	19,3	33,2	22,2	41,2	42,2
674	1,8	0,9	4,0	48,2	75,9	70,5	1,8	0,6	3,4	12,3	9,8	4,5
675	90,1	80,4	78,6	72,9	76,7	60,0	89,3	75,6	77,3	76,8	79,8	66,3
676	72,7	66,8	69,2	73,1	77,3	91,2	99,6	91,2	77,6	69,1	73,4	82,4
677	4,0	17,5	2,6	1,1	3,3	8,4	6,6	38,5	3,4	1,1	4,0	0,3
678	44,5	13,5	13,5	12,8	18,0	16,0	46,3	6,1	7,8	9,0	15,8	14,7

»nadaljevanje«

SITC	Z državami EU27						Z državami EMU12					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
	78,1	70,2	67,3	55,1	58,5	40,1	75,5	59,7	60,3	48,0	48,7	33,8
	89,9	9,7	10,9	4,0	2,2	13,1	90,7	10,4	6,9	2,7	1,5	6,5
	41,4	36,1	20,9	29,6	28,3	68,4	45,1	39,0	20,7	27,7	27,7	67,2
	97,5	95,0	63,1	59,8	65,7	74,6	98,3	96,4	63,3	58,8	65,7	75,0
	66,6	66,1	64,2	65,9	63,9	74,8	56,5	51,6	54,7	59,5	54,6	69,5
	90,6	69,1	59,4	71,5	63,4	49,6	91,7	57,6	33,1	51,6	35,7	20,2
686	99,8	87,7	85,6	67,9	71,2	82,5	99,1	81,8	80,7	62,5	68,5	79,0
687	0,1	1,0	1,4	5,3	17,1	41,1	0,2	1,0	0,9	2,0	14,8	41,1
689	80,7	84,7	67,4	74,3	61,0	95,4	83,7	87,1	71,7	71,3	55,8	84,1
690	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
691	91,2	89,6	93,1	93,9	98,0	90,5	85,7	81,2	81,4	90,9	91,5	96,7
692	59,4	47,4	64,4	73,7	75,1	68,4	58,8	49,4	68,5	91,0	85,7	77,9
693	15,8	15,3	7,3	8,0	10,2	53,7	12,0	11,8	6,1	7,3	6,6	56,6
694	50,1	64,9	67,7	83,5	82,2	79,3	50,0	66,5	67,5	80,1	81,0	76,0
695	90,7	86,7	99,4	99,5	92,1	87,9	91,8	89,1	95,3	97,2	95,0	91,3
696	30,0	12,4	23,7	46,0	47,2	38,4	40,1	13,3	29,7	38,7	31,3	31,0
697	95,7	92,8	86,3	92,6	89,6	91,3	82,4	74,0	68,6	68,9	64,9	72,4
699	95,4	93,6	93,6	83,5	83,5	80,4	98,7	99,8	99,3	92,1	91,9	87,2
7	63,3	62,8	66,2	64,7	65,5	63,9	62,9	63,1	66,9	64,3	64,3	62,9
700	/	/	/	0,0	0,0	/	/	/	/	0,0	0,0	/
711	25,8	18,7	42,6	13,3	26,1	66,4	26,3	31,1	49,8	22,7	40,2	67,4
712	68,5	48,0	15,6	64,2	88,7	88,2	64,1	60,0	11,8	19,0	30,2	88,7
713	39,1	41,3	42,5	47,4	51,3	54,6	38,9	42,4	42,1	41,6	44,0	45,9
714	0,1	21,0	65,9	7,3	92,4	7,6	0,2	20,8	66,0	6,4	26,8	8,1
716	59,3	54,4	55,1	46,9	50,5	46,0	61,9	57,2	60,5	49,8	57,1	49,7
718	83,9	93,4	89,4	79,1	69,7	95,9	81,3	95,8	84,3	84,6	82,6	82,9
721	58,3	81,6	68,5	49,7	46,2	60,5	54,4	79,8	64,1	39,2	35,1	52,1
722	21,6	33,7	19,1	19,9	20,4	13,3	24,1	27,9	12,7	9,1	11,9	8,2
723	77,1	65,9	72,9	82,5	69,5	47,7	63,5	51,2	64,8	74,1	63,7	38,7
724	38,7	56,0	49,0	84,7	62,6	77,8	37,3	46,2	46,9	83,9	59,1	70,6
725	44,4	65,8	90,3	88,9	85,7	71,2	44,7	64,5	89,3	90,4	78,0	70,8
726	11,3	13,2	24,1	33,4	17,9	37,3	9,2	12,8	23,9	31,5	16,0	39,0
727	45,6	47,9	46,8	68,7	58,9	66,6	46,6	46,4	45,3	60,0	46,5	54,5
728	51,2	53,6	64,4	69,0	59,2	81,1	49,5	47,4	54,1	59,4	53,7	65,9
731	52,6	67,5	42,3	15,4	40,0	41,0	58,5	71,2	39,0	6,2	39,0	37,4
733	32,1	31,5	29,3	70,8	17,0	44,0	26,8	23,5	15,5	35,1	16,5	24,3
735	69,0	83,1	92,1	96,2	89,6	86,9	66,1	81,3	91,6	94,3	87,2	84,8
737	77,0	98,2	97,6	97,5	97,1	92,5	81,5	96,2	98,3	93,7	98,6	96,7
741	61,8	59,0	56,3	71,4	63,8	69,5	60,0	54,0	49,9	58,4	55,0	59,1
742	71,6	83,2	76,0	92,4	86,0	98,2	75,0	87,9	73,7	80,0	69,9	88,9
743	99,9	95,7	90,6	68,0	67,9	69,6	92,8	95,5	96,6	75,1	76,0	82,6
744	72,1	81,9	82,1	93,7	92,6	72,7	73,1	84,8	83,9	92,5	92,4	78,3
745	44,0	57,9	53,1	80,0	77,1	99,5	38,6	54,9	48,5	65,5	62,7	80,8
746	13,7	12,7	10,5	51,1	70,6	51,6	16,1	14,4	11,5	51,8	69,6	50,3
747	95,4	93,8	95,1	85,1	83,9	83,6	95,7	86,8	91,1	97,1	94,7	90,9
748	84,2	76,0	82,2	77,5	73,2	66,5	79,6	72,2	81,6	81,4	80,1	78,9
749	95,6	87,7	94,8	94,1	98,2	71,3	91,4	85,0	88,6	98,2	89,6	79,6

»nadaljevanje«

po SITC	Z državami EU27						Z državami EMU12					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
	1,3	4,6	24,2	28,0	50,9	47,9	0,3	3,5	27,4	25,2	21,6	45,1
	9,3	19,6	10,9	18,6	55,7	33,9	12,7	26,2	7,1	14,7	35,1	43,1
	88,9	77,9	42,7	74,5	89,6	93,9	96,1	81,3	42,2	74,6	91,7	95,4
	79,6	53,7	23,7	31,3	50,7	60,3	73,6	57,2	31,0	47,4	62,6	88,2
	0,8	1,7	2,6	23,1	26,1	30,8	0,9	2,2	1,1	31,7	41,6	26,8
	2,0	23,2	5,5	32,5	34,5	84,3	3,1	37,3	4,8	47,4	43,4	70,0
764	16,1	23,1	21,4	22,5	40,8	86,1	27,7	18,1	19,4	20,7	22,3	52,4
771	83,5	88,0	97,9	82,1	74,2	70,7	84,4	87,8	98,9	88,1	84,7	90,2
772	86,2	87,4	89,5	83,2	78,5	92,4	83,6	85,4	87,4	81,0	74,5	88,5
773	50,2	54,8	51,1	47,2	46,9	59,6	50,0	54,1	44,6	41,4	41,1	54,9
774	24,7	42,4	67,6	57,9	64,1	49,1	26,0	44,5	61,1	52,4	50,0	41,9
775	27,8	29,3	37,4	41,2	42,5	42,9	30,9	31,5	43,0	48,9	49,4	47,6
776	23,8	12,1	8,1	38,4	63,3	79,4	27,5	14,4	7,3	39,5	43,4	92,8
778	79,1	75,6	75,9	73,4	74,0	65,5	79,3	76,4	79,2	75,3	77,3	72,7
781	85,7	69,6	86,7	55,2	58,0	51,2	79,0	68,6	87,5	60,6	60,9	47,9
782	13,3	32,0	10,4	96,8	98,1	89,7	13,5	30,5	10,4	81,4	86,7	94,5
783	28,2	24,9	20,9	20,2	28,3	49,4	30,1	24,4	21,8	14,3	27,0	50,8
784	60,2	74,5	83,7	93,1	88,1	81,7	59,6	74,2	81,8	85,1	83,5	80,1
785	95,9	72,0	91,1	84,6	87,5	70,3	98,2	73,4	92,2	88,7	87,4	80,2
786	77,2	71,7	70,2	93,7	94,2	62,0	85,8	86,2	92,0	80,9	84,1	80,9
791	85,2	93,0	82,9	88,1	70,5	77,2	86,3	98,0	84,0	83,2	71,9	85,5
792	78,5	86,6	74,1	77,7	76,7	10,3	84,3	99,4	74,1	75,9	77,9	6,8
793	87,8	96,8	90,7	92,2	76,0	82,2	93,2	88,2	99,2	83,6	72,9	79,8
799	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
8	68,5	68,4	61,8	63,9	65,1	66,4	68,1	68,2	60,9	61,2	60,9	59,9
800	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
811	18,4	20,7	10,5	10,5	13,6	11,5	17,7	21,0	10,2	12,4	17,0	10,0
812	42,9	72,7	51,1	42,7	38,9	28,1	49,9	77,1	52,7	44,5	34,3	23,4
813	91,6	92,8	95,3	74,7	79,8	88,1	91,5	88,0	90,0	71,8	66,3	73,1
821	41,7	40,4	37,8	45,8	50,2	49,6	39,9	40,5	37,0	47,7	51,7	44,5
831	74,0	93,7	73,1	19,2	27,6	33,0	77,3	80,1	76,4	13,8	19,7	25,5
841	83,8	89,8	80,8	96,0	89,9	68,8	82,0	85,5	74,1	99,8	91,3	66,8
842	81,8	90,8	85,3	94,9	92,6	58,7	80,5	87,5	81,4	99,6	94,4	58,3
843	77,0	56,7	30,1	14,1	18,3	41,0	84,4	72,9	33,7	6,1	7,6	35,4
844	95,9	96,9	70,1	40,7	36,7	35,8	92,6	90,5	74,1	39,9	35,4	33,9
845	95,8	92,4	63,3	37,6	32,2	47,7	94,4	97,2	65,0	33,6	28,4	44,2
846	81,8	83,9	92,0	91,6	87,3	99,3	80,4	81,3	92,3	84,8	81,9	93,8
848	81,5	88,2	50,4	33,0	17,7	29,6	78,9	97,0	50,5	18,6	13,2	19,4
851	90,2	98,0	74,2	76,3	72,8	78,9	91,7	92,7	63,5	65,2	62,3	70,4
871	45,8	99,4	68,9	37,6	56,5	38,5	51,4	94,2	70,6	43,9	61,2	30,0
872	76,0	82,7	75,0	82,1	81,1	87,2	79,5	86,9	77,0	81,0	78,1	75,2
873	36,1	37,2	34,0	42,0	52,1	63,0	41,6	45,5	43,5	42,1	44,1	48,8
874	95,8	94,2	78,0	80,1	82,2	88,6	92,9	89,4	71,8	66,7	68,0	70,1
881	47,8	66,4	95,9	91,7	97,1	97,8	54,6	78,5	85,5	95,4	99,8	99,7
882	17,6	15,2	13,1	27,6	26,2	43,7	22,7	13,6	10,1	27,1	24,3	43,5
883	0,3	0,2	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
884	70,7	64,5	63,3	81,3	77,8	64,3	68,8	63,3	62,4	80,6	77,7	64,3

»nadaljevanje«

Koda proizvoda po SITC	Z državami EU27						Z državami EMU12					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
885	50,1	34,3	35,8	40,9	37,9	57,1	39,7	25,3	31,3	36,3	34,2	53,0
891	/	/	3,7	5,0	25,9	35,0	/	/	1,6	5,1	41,5	38,9
892	78,9	91,1	93,8	81,5	79,4	86,3	82,4	94,6	98,1	77,3	75,2	76,8
893	88,9	92,1	91,5	94,9	93,3	92,7	84,7	84,5	84,8	83,3	80,3	96,0
894	94,6	71,8	90,4	99,0	94,6	89,2	96,3	81,4	95,4	88,7	80,5	78,4
895	73,5	66,4	82,5	74,2	79,4	97,5	71,0	63,6	87,7	84,9	75,3	93,5
896	91,4	64,2	63,9	15,2	14,7	80,9	94,4	86,2	55,3	36,6	1,0	66,2
897	18,4	7,2	10,4	24,9	19,7	27,9	11,7	5,5	9,3	8,7	7,1	10,9
898	28,2	30,1	18,9	39,4	49,1	64,5	30,3	29,1	20,8	38,7	44,8	62,5
899	58,5	50,1	46,3	40,5	40,8	46,3	54,6	47,6	43,7	24,0	24,8	26,8
9	23,4	10,9	49,7	8,2	4,5	16,1	30,2	14,7	54,1	9,5	3,4	16,5
931	0,0	0,0	76,8	/	/	/	0,0	0,0	76,7	/	/	/
941	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
951	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
961	3,5	71,0	4,9	10,5	60,6	0,0	3,5	0,0	4,9	10,5	60,6	0,0
971	30,7	29,0	25,9	13,2	4,4	19,7	31,6	29,0	25,7	12,5	4,1	19,5
998	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
999	/	0,0	67,1	0,0	28,3	1,7	/	0,0	72,8	/	/	/

Priloga 3: GL indeksi po kodah skupin SITC na ravni treh števil za slovensko zunanjo trgovino z državami bivše Jugoslavije in državami nečlanicami EU27, agregatni GL indeksi za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) ter za posamezne sektorje SITC v posameznih letih v obdobju 1999–2010

Tabela 2: GL indeksi po kodah skupin SITC na ravni treh števil za slovensko zunanjo trgovino z državami bivše Jugoslavije in državami nečlanicami EU27, agregatni GL indeksi za celotno blagovno menjavo (SITC 0–9), za menjavo z industrijskimi proizvodi (SITC 5–8) ter za posamezne sektorje SITC v posameznih letih v obdobju 1999–2010

Koda proizvoda po SITC	Z državami bivše Jugoslavije						Z vsemi državami nečlanicami EU27					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
GL 0-9	35,9	31,7	37,8	40,1	40,9	40,9	44,7	43,9	46,1	48,3	48,5	49,3
GL 5-8	35,1	29,7	36,4	38,4	38,9	41,5	48,7	47,8	48,6	50,9	52,2	53,6
0	46,3	42,8	48,9	42,1	49,6	48,1	44,0	42,2	42,9	37,4	43,7	33,5
001	21,3	0,2	3,4	30,9	8,7	10,6	72,8	2,1	4,6	11,4	0,8	0,6
011	0,0	1,3	16,1	1,3	8,8	41,2	61,7	22,9	16,1	1,3	9,1	65,4
012	16,3	23,6	16,3	11,0	20,2	21,0	23,3	33,3	16,1	12,3	18,8	13,1
016	0,4	1,0	0,0	0,0	0,2	1,0	1,9	1,0	0,0	0,0	0,2	1,2
017	17,9	15,5	17,3	22,6	28,3	39,9	19,4	15,4	17,0	18,5	24,1	32,4
022	10,6	10,4	18,3	54,0	61,0	72,5	10,9	10,9	18,3	52,6	42,8	43,8
023	7,8	8,9	7,1	97,9	1,4	61,4	5,5	8,9	7,1	95,4	1,3	58,3
024	61,2	49,0	18,6	9,4	8,2	15,4	58,3	42,7	15,4	9,3	8,1	15,2
025	93,7	28,8	12,7	1,4	4,6	7,9	71,3	46,2	12,7	1,4	4,4	6,2
034	35,3	37,2	68,0	83,1	75,2	16,1	8,1	8,2	19,2	31,6	27,4	4,8
035	0,0	4,5	4,8	12,2	84,6	52,6	10,9	3,7	61,2	10,8	84,6	52,9
036	44,1	25,6	54,6	82,1	96,7	62,3	28,0	11,3	32,3	73,4	61,2	38,6
037	86,8	74,8	68,4	67,0	44,8	39,6	94,3	94,9	80,0	79,5	57,0	49,5
041	56,9	90,8	0,0	1,1	50,1	17,0	8,6	90,7	46,1	39,2	8,6	82,6
042	2,0	0,1	2,7	0,1	0,1	0,1	72,1	63,5	37,3	49,7	77,4	38,0
043	0,8	0,1	0,0	41,1	35,9	29,2	0,9	0,0	0,0	61,5	43,3	29,6
044	2,0	6,2	39,2	13,6	14,1	0,8	1,5	3,3	3,8	2,9	4,9	0,7
045	32,9	44,3	5,3	36,1	37,1	96,2	95,1	70,8	70,5	77,1	85,5	53,8
046	7,4	1,3	89,3	58,3	22,0	79,8	7,2	1,3	88,8	59,4	37,8	8,4
047	0,0	0,0	49,9	31,4	23,9	36,9	1,1	27,7	50,0	27,8	23,8	32,9
048	87,0	89,0	88,4	90,3	91,3	76,1	91,5	92,8	97,3	92,6	96,6	75,1
054	49,0	44,0	60,6	64,7	63,8	61,5	61,3	27,2	39,0	44,3	93,1	36,0
056	92,5	91,5	89,2	84,9	68,0	70,7	93,6	83,8	99,8	84,8	63,5	70,1
057	63,3	87,4	95,9	23,3	24,0	31,4	36,1	21,3	31,1	98,6	94,9	80,1
058	75,2	66,3	85,1	73,5	73,0	85,9	41,0	36,0	66,8	60,1	57,0	65,6
059	45,3	17,4	7,5	49,2	28,5	38,9	93,7	95,1	17,1	90,2	87,8	76,5
061	53,0	4,3	93,4	1,2	2,6	2,4	24,4	62,9	17,5	1,7	3,7	3,7
062	80,1	54,0	46,4	66,5	45,0	56,0	83,1	59,6	51,6	70,8	51,3	63,3
071	59,1	97,3	74,2	88,5	87,5	91,6	5,3	12,8	37,1	32,8	26,2	34,9
072	63,1	68,0	35,1	45,2	39,0	50,2	6,4	6,0	2,1	75,3	76,4	28,2
073	86,4	70,9	77,2	58,0	62,3	43,3	77,7	63,8	76,1	63,9	63,9	47,3
074	15,8	97,3	90,5	2,2	29,2	56,3	39,5	41,2	96,3	37,4	28,5	86,6
075	99,0	99,4	73,0	91,9	69,2	69,9	48,0	48,9	90,8	97,0	72,2	53,6

»nadaljevanje«

Koda proizvoda po SITC	Z državami bivše Jugoslavije						Z vsemi državami nečlanicami EU27					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
081	91,6	72,9	71,3	83,9	99,8	85,9	47,4	53,8	60,8	13,3	15,7	13,9
091	0,1	71,5	1,9	39,9	40,3	28,1	0,1	69,9	1,8	39,7	40,3	25,5
098	61,7	61,2	63,9	87,3	70,5	70,7	71,2	65,3	64,8	58,5	52,2	52,8
099	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1	39,1	14,3	21,0	26,8	26,9	60,2	44,5	26,7	31,1	35,6	37,5	59,0
111	7,1	5,9	13,3	31,7	35,4	92,6	8,4	6,9	12,5	28,9	30,4	78,3
112	39,5	16,5	20,9	23,3	20,6	21,3	41,1	21,6	27,3	42,9	44,7	40,3
121	96,2	57,8	18,0	15,9	0,0	47,1	67,4	8,2	71,4	15,9	0,0	47,1
122	85,0	85,4	99,1	7,4	9,0	4,7	69,1	80,8	99,4	7,4	8,6	4,4
199	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2	54,9	53,3	43,4	38,7	42,4	24,9	30,9	36,7	38,8	34,0	30,8	29,3
211	5,3	2,2	9,4	58,0	79,7	98,0	4,8	2,4	8,8	45,9	71,2	85,0
212	/	/	0,0	51,1	0,0	47,3	/	/	0,0	51,1	0,0	47,3
222	56,5	15,5	18,6	91,9	40,8	5,2	15,4	74,7	16,4	37,6	1,5	0,2
223	29,2	91,1	81,0	91,3	43,4	41,4	24,9	36,2	93,0	39,2	84,5	24,3
231	54,5	0,0	32,9	0,0	6,4	1,1	0,3	0,0	0,8	2,1	1,0	6,6
232	39,2	10,1	41,5	69,9	71,7	88,5	0,7	4,3	5,9	4,2	6,6	5,5
244	0,0	0,0	0,0	/	0,2	11,4	37,8	92,3	72,2	87,1	71,4	66,0
245	7,0	4,3	2,0	2,1	2,4	1,6	7,6	5,7	6,0	2,1	2,4	1,5
246	25,8	20,3	8,6	3,8	1,4	0,8	17,4	20,3	8,7	3,7	1,4	1,2
247	40,5	22,6	21,9	33,2	67,5	16,8	42,7	20,9	19,6	29,0	61,7	18,6
248	79,5	93,0	79,4	74,2	92,1	77,0	80,6	98,0	80,6	43,1	38,2	29,9
251	64,3	95,8	97,0	69,2	31,8	45,1	27,7	23,0	67,3	64,7	72,4	97,3
261	/	/	/	/	/	1,3	0,0	/	/	/	0,0	1,3
263	0,0	0,0	12,1	0,0	0,0	0,0	0,6	0,4	0,2	0,8	1,0	1,6
264	/	36,5	/	91,7	0,0	0,0	0,0	36,5	/	90,5	0,0	9,8
265	27,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,8	9,2	1,9	1,9	2,5
266	59,0	1,2	19,0	39,2	67,2	74,2	15,8	25,6	33,2	26,8	16,3	10,9
267	29,2	83,7	8,2	18,0	50,4	34,8	29,3	79,4	9,2	59,2	2,0	0,8
268	0,0	0,0	0,1	30,0	70,2	0,0	5,0	13,2	39,1	81,7	43,9	6,3
269	87,8	32,8	96,4	40,7	23,0	70,6	87,1	28,2	92,9	75,6	77,5	99,5
271	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
272	38,4	11,3	52,1	11,4	11,5	5,1	69,9	53,0	2,9	20,4	4,8	9,1
273	57,0	65,3	74,0	56,9	46,7	43,2	52,8	63,9	68,4	61,3	54,0	50,8
274	0,4	4,2	2,6	13,2	94,5	0,0	0,4	7,4	32,7	51,7	95,9	5,8
277	4,0	0,0	10,7	45,0	4,8	17,2	6,5	0,4	16,0	17,7	19,0	15,6
278	52,9	73,9	96,7	73,1	57,4	79,5	2,8	5,3	10,9	22,5	21,5	18,4
281	72,7	17,0	0,0	0,0	0,0	0,0	90,6	19,0	11,5	10,2	90,2	28,5
282	9,8	3,1	2,2	6,9	2,0	0,1	5,3	3,2	3,3	6,8	5,3	38,2
283	/	0,0	/	/	/	/	/	0,0	/	/	/	/
284	/	/	/	/	/	/	/	0,0	/	/	/	/
285	54,5	65,5	12,1	7,8	13,8	0,9	6,6	16,4	32,9	63,0	83,0	36,8
286	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
287	/	/	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	13,0	8,3	0,5	3,3
288	26,2	34,9	19,6	19,7	24,0	14,6	23,5	44,9	26,2	26,7	27,2	19,2
289	/	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	/	0,5	56,7	0,0	0,0	0,0
291	36,3	46,4	15,0	86,7	78,2	79,8	8,8	5,5	95,8	60,0	41,2	96,6

»nadaljevanje«

SITC	Z državami bivše Jugoslavije						Z vsemi državami nečlanicami EU27					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
	43,6	36,7	42,0	27,0	18,1	36,5	80,2	93,4	58,6	36,5	22,8	56,6
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	16,7	37,4	48,6	74,9	60,1	42,4	11,9	11,4	28,0	39,1	33,2	42,3
	/	48,2	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	3,8	20,2
	19,9	26,9	96,8	87,9	67,5	77,3	2,1	0,6	1,3	5,9	4,2	3,5
	36,1	63,2	0,0	2,5	3,9	0,0	9,1	4,5	0,0	2,5	3,9	0,0
333	0,0	0,0	/	/	0,0	/	0,0	1,7	0,0	/	97,4	/
334	23,3	51,0	68,8	19,8	27,2	13,3	20,8	15,8	16,7	31,3	27,9	41,4
335	12,0	25,0	28,4	71,4	92,6	54,3	8,7	18,0	18,9	47,4	69,1	42,0
342	0,0	0,3	3,1	82,2	57,4	14,2	0,0	0,2	2,4	41,2	43,7	2,1
343	/	1,2	0,5	0,0	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,1	0,0
344	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,7	96,9	0,0	7,5	0,0	0,3
345	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
351	17,6	27,6	46,6	99,2	92,6	73,2	57,8	26,6	80,3	95,3	97,9	87,0
399	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
4	45,4	91,0	34,8	22,3	23,2	9,1	78,2	73,1	36,5	20,2	26,2	14,9
411	57,5	15,2	50,2	0,0	0,8	7,5	65,7	50,9	76,8	81,3	70,2	45,9
421	28,3	93,6	26,8	12,5	21,6	7,9	81,4	74,0	27,3	9,9	20,1	9,4
422	20,3	57,8	35,4	6,9	16,6	45,3	42,8	30,1	37,1	57,9	92,5	71,7
431	74,1	85,5	62,5	59,9	31,6	17,5	79,2	79,3	65,8	60,9	34,6	50,5
499	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5	28,0	22,0	22,0	20,1	19,7	23,0	46,3	37,1	36,1	29,3	30,8	36,7
511	59,0	52,9	75,0	51,5	68,0	37,4	8,0	5,6	30,4	31,8	44,2	60,5
512	73,0	31,0	61,8	73,1	97,2	78,9	41,0	35,1	47,7	64,8	62,4	18,6
513	12,5	44,9	10,9	31,1	67,3	34,0	50,4	33,1	63,6	67,1	70,1	63,3
514	88,3	2,4	34,2	3,8	2,7	27,0	19,2	3,9	8,6	28,9	20,5	24,1
515	94,5	89,9	79,8	10,0	11,1	11,3	97,4	76,6	46,4	42,4	60,5	59,6
516	59,1	44,5	24,5	0,8	0,5	0,5	52,2	32,0	77,5	39,5	35,5	31,9
522	96,2	99,8	85,1	51,4	49,7	49,4	47,1	39,1	33,7	32,7	25,4	28,8
523	24,1	7,5	8,8	6,4	13,9	64,7	48,4	89,8	69,2	60,0	74,0	86,4
524	1,0	0,4	1,7	1,1	40,7	2,3	58,8	71,8	46,1	58,6	94,4	82,4
525	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	0,5	14,1	46,4	7,1	30,6
531	76,6	30,4	40,6	15,4	8,6	7,0	13,5	20,7	47,1	54,4	62,8	72,4
532	0,0	1,6	0,6	0,3	0,6	1,2	7,3	4,0	2,1	10,4	5,8	5,2
533	7,0	5,8	9,5	15,0	14,0	14,1	10,1	8,9	7,6	12,2	10,5	13,0
541	29,8	14,8	10,5	8,2	4,0	12,1	70,2	67,1	72,0	58,1	41,5	61,4
542	38,7	29,5	26,7	10,1	10,4	21,7	42,0	25,4	35,0	20,0	21,5	28,3
551	16,9	9,0	7,3	16,0	5,5	7,6	35,8	25,9	12,6	18,2	12,3	12,7
553	4,6	3,9	5,5	12,5	11,3	12,0	39,1	27,8	15,4	18,7	23,8	22,9
554	29,5	27,6	21,5	36,5	40,0	39,2	74,0	57,2	30,7	40,7	43,4	42,0
562	5,4	7,8	6,6	9,5	9,0	6,4	5,7	7,6	6,6	9,9	12,0	20,0
571	32,2	15,1	34,0	27,5	25,2	26,7	22,1	10,8	32,9	23,2	16,8	16,9
572	31,8	31,2	73,4	55,1	79,0	88,0	21,4	21,6	44,5	43,8	97,7	67,1
573	23,4	30,0	31,2	21,2	8,6	37,7	15,8	94,5	36,2	62,6	20,4	5,9
574	39,9	21,3	46,5	61,2	47,8	44,3	87,0	95,0	90,3	50,1	37,9	65,5
575	12,4	22,6	28,6	60,6	43,8	24,9	89,7	83,4	69,7	79,5	44,0	71,3
579	89,5	89,5	88,7	67,3	9,8	48,7	90,0	47,3	63,4	71,6	68,6	51,6

»nadaljevanje«

SITC	Z državami bivše Jugoslavije						Z vsemi državami nečlanicami EU27					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
	35,0	42,5	36,2	54,0	59,6	96,4	65,8	67,2	60,6	83,0	88,9	93,4
	31,1	28,1	24,8	18,3	19,6	18,3	61,7	61,3	42,4	39,8	45,9	51,7
	97,9	51,4	52,1	52,5	58,7	36,4	92,2	56,3	51,2	54,0	66,5	47,2
	60,7	19,7	12,8	4,1	6,2	7,0	99,9	71,2	59,6	34,4	57,6	69,9
	38,7	22,5	11,1	10,2	23,0	4,0	62,1	58,8	32,5	16,3	28,2	32,8
	0,0	2,8	10,9	30,2	0,1	46,8	55,5	76,1	72,7	83,2	75,4	95,0
597	16,6	8,0	9,0	7,9	5,3	8,4	88,7	93,3	68,0	24,9	28,5	34,3
598	25,3	22,3	24,3	27,9	31,0	51,7	91,8	95,6	59,0	39,9	47,9	57,9
599	/	/	/	0,0	31,6	0,0	/	/	/	10,1	31,6	17,4
6	37,0	28,8	36,4	45,2	44,4	49,7	47,5	44,3	45,4	51,6	49,2	54,0
600	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
611	82,1	38,1	38,3	62,6	66,5	46,3	45,7	69,4	71,6	64,0	72,9	48,8
612	10,6	2,4	29,2	40,9	27,2	49,3	69,2	8,2	37,5	45,2	31,9	51,5
613	85,4	64,9	92,4	78,8	13,6	91,6	39,9	81,7	62,3	90,8	40,3	81,4
621	34,0	18,7	15,8	14,2	11,4	14,1	36,7	21,6	34,6	59,4	54,9	35,6
625	5,4	4,5	3,4	9,1	7,0	5,4	16,9	28,7	18,9	38,9	38,9	33,1
629	60,7	49,9	48,2	26,8	22,6	46,8	84,6	67,2	49,9	59,7	54,5	64,4
633	4,1	12,6	11,8	13,9	11,1	1,8	42,2	43,4	13,1	19,5	14,8	14,3
634	46,2	31,8	50,2	50,6	40,0	47,1	64,6	38,4	56,5	45,1	37,2	36,5
635	22,6	18,3	31,4	77,5	80,3	88,7	23,3	18,4	28,4	72,3	76,2	86,7
641	28,1	37,5	46,2	39,0	39,2	74,3	25,0	30,5	32,1	27,3	24,9	35,8
642	33,1	22,9	34,3	41,6	43,6	59,4	39,9	29,9	40,0	49,2	51,5	65,5
651	58,6	22,6	41,2	43,9	60,4	82,6	88,1	73,2	56,5	67,7	84,2	86,0
652	46,3	39,8	8,2	43,1	7,3	11,7	99,3	80,1	68,3	94,8	72,6	70,7
653	8,6	7,0	9,2	15,0	4,9	5,9	65,0	65,8	56,0	71,7	56,6	94,5
654	10,3	16,3	41,3	41,2	42,3	62,2	49,9	42,3	70,6	83,3	89,1	56,5
655	46,9	29,4	13,6	4,4	4,1	4,8	79,7	78,8	67,6	56,3	81,2	98,8
656	8,0	14,8	53,0	78,8	77,8	55,0	96,1	53,7	80,9	72,3	70,5	55,4
657	15,9	2,6	2,5	3,8	5,5	6,4	76,5	20,1	20,3	25,5	30,0	39,6
658	53,2	33,1	23,2	35,1	31,1	45,8	80,6	85,7	79,1	96,8	96,8	76,0
659	11,1	11,3	17,4	16,0	6,7	17,1	86,5	73,7	72,5	87,7	84,3	98,3
660	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
661	57,3	45,3	73,9	62,2	41,9	43,1	80,8	56,2	84,1	86,5	77,9	99,6
662	58,7	16,7	20,9	34,4	42,1	52,0	60,9	18,5	21,1	37,1	37,6	55,7
663	12,0	14,4	10,9	24,5	34,1	72,6	32,8	29,2	20,4	25,7	29,1	45,0
664	29,2	22,6	30,1	37,9	21,9	20,4	55,6	71,0	74,5	89,7	78,9	97,8
665	59,0	68,7	59,7	64,5	65,0	36,2	48,2	74,7	82,2	85,6	94,4	91,8
666	90,9	79,6	69,2	48,4	46,7	87,0	56,6	62,8	60,0	96,0	92,7	87,6
667	0,0	7,3	0,0	0,0	54,6	0,0	13,0	2,3	0,0	5,9	0,3	0,0
671	87,8	25,7	98,1	76,5	68,7	50,2	24,2	25,3	23,4	19,6	24,6	38,1
672	3,6	0,2	3,7	25,2	6,1	25,0	20,1	12,3	18,7	17,2	15,9	71,0
673	15,1	91,5	87,5	63,3	85,0	84,5	39,1	92,1	88,2	61,6	65,7	88,0
674	77,5	36,5	81,6	66,5	60,0	50,9	75,6	68,3	85,0	32,4	21,2	20,9
675	1,3	2,3	20,3	1,5	4,8	5,0	3,5	5,6	6,5	34,1	37,1	73,6
676	22,9	19,4	35,3	81,9	56,6	70,1	15,2	13,4	60,5	66,4	49,3	33,7
677	52,5	78,2	68,8	58,2	83,0	86,2	52,5	79,2	54,5	84,6	96,0	87,1
678	25,9	18,6	9,0	90,0	91,1	74,7	62,7	76,3	49,4	73,3	75,9	76,6

»nadaljevanje«

SITC	Z državami bivše Jugoslavije						Z vsemi državami nečlanicami EU27					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
	82,4	60,2	66,0	82,5	66,4	85,2	90,6	77,7	69,9	78,6	65,1	92,3
	75,5	48,6	55,9	92,7	66,8	31,1	81,7	74,0	73,4	98,7	81,3	66,4
	50,4	55,6	69,7	70,7	87,0	26,5	41,0	36,1	55,4	66,0	82,0	27,0
	5,7	11,2	12,5	1,7	8,1	8,8	2,1	3,6	33,3	72,6	18,1	9,7
	98,2	37,4	67,0	25,3	25,9	31,5	62,5	63,0	59,7	47,5	43,0	49,4
	26,8	8,9	85,2	88,4	95,3	87,5	26,3	6,6	56,3	85,0	60,8	98,8
686	37,3	42,9	62,0	8,9	4,9	0,8	24,5	34,2	58,8	48,5	79,8	94,7
687	0,2	47,4	7,9	1,1	0,6	1,2	35,2	22,5	73,8	71,8	60,3	61,2
689	51,4	1,9	17,2	13,0	75,2	15,6	13,5	0,8	9,9	34,4	5,7	4,7
690	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
691	55,2	35,0	17,8	47,6	48,0	62,9	51,2	34,0	21,1	42,6	44,7	51,9
692	54,3	40,6	29,0	81,2	80,7	69,6	49,7	49,5	28,0	71,4	71,3	78,7
693	54,7	13,5	31,2	74,4	41,7	84,3	98,0	56,4	51,4	96,6	93,5	51,1
694	67,7	46,0	50,4	62,5	70,2	85,2	92,3	90,7	78,3	84,6	82,8	75,7
695	39,7	37,6	37,2	40,1	35,4	40,8	88,7	84,3	57,3	67,8	76,3	75,9
696	84,1	34,9	25,8	6,6	6,0	10,1	22,8	38,3	83,7	97,3	88,4	80,1
697	36,0	19,0	20,6	34,3	28,3	38,6	71,1	41,2	23,1	24,6	20,3	37,9
699	43,3	37,8	39,4	50,9	51,4	66,5	53,1	44,7	39,1	59,1	60,3	76,7
7	31,9	27,8	31,2	33,8	36,6	43,6	48,8	51,0	53,6	51,8	53,3	55,1
700	/	/	/	0,0	/	/	/	/	/	0,0	/	/
711	5,7	30,0	25,0	55,4	26,1	58,4	15,5	80,3	60,0	21,4	92,0	49,4
712	72,4	97,5	93,3	97,0	84,8	58,2	91,5	58,7	43,3	9,1	17,6	7,0
713	98,4	80,2	56,7	44,8	39,5	27,2	86,1	41,9	29,9	54,5	42,7	34,9
714	1,2	0,0	0,0	15,2	0,1	97,2	2,0	0,9	42,9	91,0	72,2	58,9
716	78,4	93,1	70,7	94,9	93,3	95,2	56,3	40,9	28,3	53,8	56,3	66,6
718	65,1	24,5	10,0	46,1	32,6	23,0	26,4	69,7	59,5	74,5	36,6	90,2
721	22,6	19,8	22,3	15,7	18,2	16,6	61,5	39,1	28,6	27,4	31,7	43,5
722	62,4	25,9	24,4	15,8	26,7	19,0	80,3	52,3	39,8	55,7	58,6	38,7
723	13,8	9,1	22,3	32,8	57,1	87,7	65,7	90,6	41,9	50,1	78,5	72,7
724	21,5	5,4	9,4	13,4	19,6	24,2	80,3	99,9	55,0	63,0	47,1	35,8
725	31,4	72,1	55,4	67,1	84,3	58,0	78,2	38,2	70,2	85,5	81,1	78,1
726	65,1	54,7	39,4	25,9	50,1	53,2	39,2	92,3	94,9	36,2	69,9	52,8
727	11,5	8,4	24,0	33,0	28,4	38,0	48,0	34,0	22,3	26,1	20,9	20,7
728	10,1	10,8	15,7	24,7	26,1	27,7	98,6	74,4	46,7	39,5	34,7	71,1
731	58,1	77,7	46,8	33,5	53,3	47,8	11,2	27,7	66,0	83,4	56,1	95,6
733	57,5	90,1	55,4	36,4	23,7	30,5	27,3	81,6	63,8	87,6	55,4	96,9
735	90,9	92,3	72,3	44,6	55,8	90,4	57,9	84,0	94,8	71,3	72,9	81,4
737	38,8	14,4	16,0	20,0	39,9	34,5	55,7	68,1	26,5	21,4	29,6	24,2
741	53,2	23,4	14,0	12,1	20,6	33,0	91,1	77,0	47,0	41,2	40,9	66,2
742	47,3	25,5	34,1	28,2	21,3	31,2	67,7	56,2	45,0	45,6	53,9	78,0
743	40,0	64,3	93,2	47,6	52,6	47,1	63,3	50,0	46,0	96,9	94,5	76,7
744	34,2	20,7	18,5	19,9	17,7	31,3	99,0	60,9	47,9	42,5	30,9	63,0
745	30,5	23,0	15,3	44,5	49,2	77,0	84,2	81,4	27,1	47,3	45,0	70,0
746	62,2	50,8	48,3	94,0	78,5	79,5	21,6	22,2	63,6	65,3	63,2	68,0
747	14,1	10,2	11,4	20,9	21,9	29,5	42,7	37,4	33,3	54,7	59,0	76,4
748	93,3	80,4	83,7	94,7	90,2	89,3	80,8	77,5	92,7	99,8	99,6	95,8
749	23,2	32,8	25,9	25,3	34,2	95,8	51,2	51,0	37,3	41,8	59,6	91,5

»nadaljevanje«

Koda proizvoda po SITC	Z državami bivše Jugoslavije						Z vsemi državami nečlanicami EU27					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
751	63,1	1,3	14,0	9,2	4,6	19,2	10,6	21,1	80,2	89,2	86,1	79,7
752	8,7	7,5	16,1	20,8	33,3	19,1	11,9	12,0	63,9	63,2	55,8	62,5
759	9,6	7,9	8,6	4,4	2,4	10,8	12,3	7,9	43,5	76,7	60,8	99,4
761	11,2	0,4	4,8	7,7	7,5	1,4	80,5	93,8	62,0	88,1	68,1	31,5
762	18,5	0,0	2,1	3,6	2,6	7,8	2,8	1,7	24,5	41,0	48,4	33,5
763	8,1	16,7	7,2	3,2	5,5	12,5	6,9	6,1	46,4	46,2	42,8	21,5
764	8,0	20,8	7,5	7,7	21,2	21,4	95,0	71,3	37,9	56,4	85,1	42,6
771	92,9	90,0	91,7	86,2	92,4	93,0	75,6	71,6	94,7	67,5	91,7	62,0
772	49,2	40,4	28,4	35,0	40,3	42,1	94,4	98,7	55,2	50,8	57,5	67,1
773	57,0	69,1	85,2	80,4	91,8	56,5	47,9	64,4	75,5	68,2	73,9	48,3
774	55,1	63,9	14,7	18,7	80,7	14,4	5,6	9,4	68,9	54,4	55,3	37,6
775	3,4	3,6	10,2	33,7	37,3	48,9	12,8	12,1	13,7	36,8	44,6	51,4
776	35,4	17,1	66,8	20,3	14,9	23,8	34,0	9,9	56,9	57,4	66,7	7,1
778	37,8	27,8	44,9	67,0	65,9	99,8	71,4	67,0	47,8	66,8	72,9	87,4
781	0,4	0,1	1,1	0,5	0,5	1,7	27,4	76,3	93,2	44,9	46,9	43,7
782	16,7	4,2	25,5	13,1	9,4	18,0	88,2	49,1	55,7	29,1	34,4	26,9
783	37,8	11,9	2,7	1,5	4,7	0,9	74,7	78,1	66,3	60,6	65,6	78,7
784	88,3	98,1	94,7	63,5	63,6	43,1	98,2	94,1	87,9	62,6	68,9	58,9
785	4,3	4,5	4,7	12,2	19,2	57,3	77,4	84,5	86,4	82,7	84,1	73,5
786	39,4	20,6	19,6	70,1	68,5	50,6	26,2	19,9	15,1	51,5	52,2	39,5
791	93,1	30,5	30,8	84,2	89,0	97,9	95,7	39,9	3,8	91,3	90,8	93,1
792	79,7	0,0	25,1	43,1	1,7	62,9	4,2	13,6	48,7	61,6	39,6	28,4
793	13,2	4,4	55,7	21,8	14,7	16,0	86,3	49,8	64,3	34,5	23,2	88,4
799	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
8	45,6	42,0	58,7	52,3	53,4	44,9	52,3	57,0	60,0	73,1	81,6	72,0
800	/	/	/	/	0,0	/	/	/	/	/	0,0	/
811	1,8	15,9	13,8	75,7	67,3	98,7	7,0	6,2	5,6	50,3	75,1	31,6
812	73,1	35,6	32,0	42,0	60,8	88,3	76,2	36,9	29,7	37,4	33,1	48,0
813	13,4	17,5	31,0	35,1	33,2	62,9	48,6	60,5	51,7	60,3	69,9	88,6
821	28,1	23,9	87,4	61,1	60,0	33,0	16,7	21,3	65,0	94,2	99,0	70,0
831	37,0	69,0	45,2	21,5	23,9	15,8	17,0	31,7	53,5	77,6	79,8	73,5
841	66,2	81,0	99,3	66,1	64,8	53,9	56,8	49,2	84,1	81,1	87,7	87,3
842	60,7	78,6	54,7	60,4	62,8	21,6	91,3	80,3	80,3	67,9	82,7	76,9
843	48,5	73,4	80,8	59,9	55,0	95,9	19,1	46,1	66,3	93,5	99,7	76,9
844	98,9	85,1	86,3	54,7	50,2	31,2	68,7	74,6	94,1	96,6	96,6	89,5
845	69,8	55,2	54,0	45,0	45,5	46,7	76,0	75,5	87,5	79,3	91,7	75,6
846	39,9	24,5	24,9	24,9	31,6	67,3	80,4	79,3	14,2	17,1	40,5	85,4
848	44,9	88,4	61,7	14,6	17,8	17,8	41,7	41,8	84,7	83,1	83,1	79,8
851	62,5	70,8	74,3	79,4	77,2	90,7	95,6	98,7	82,4	98,7	99,4	86,7
871	68,1	45,5	81,8	3,3	2,3	19,5	4,8	8,9	51,4	73,8	57,4	91,2
872	25,4	9,4	10,3	14,3	15,0	13,6	54,4	69,9	87,0	84,3	83,8	97,4
873	2,0	2,3	15,0	4,8	6,6	7,3	5,4	6,8	9,3	12,2	13,0	39,9
874	94,5	62,7	72,7	68,7	64,8	60,3	35,8	75,2	97,1	79,2	75,7	72,9
881	0,2	0,6	6,9	0,6	4,8	7,7	98,7	88,3	54,3	55,2	60,1	93,1
882	1,7	0,5	0,8	3,3	3,3	12,6	87,0	96,2	36,1	24,7	22,6	28,8
883	77,9	2,0	15,1	5,5	18,3	49,4	46,5	1,3	3,8	16,7	46,1	34,4
884	15,2	8,4	4,8	2,7	4,1	5,5	84,6	82,9	66,1	59,3	85,4	76,8

»nadaljevanje«

po SITC	Z državami bivše Jugoslavije						Z vsemi državami nečlanicami EU27					
	1999	2002	2004	2007	2008	2010	1999	2002	2004	2007	2008	2010
	2,1	3,5	13,7	24,8	31,1	34,1	44,7	57,6	99,7	90,5	89,6	88,0
	/	/	35,9	46,2	58,7	66,2	15,6	22,4	28,0	93,7	80,6	22,8
	81,6	57,8	36,6	41,1	47,4	64,1	79,4	58,5	34,1	42,8	48,7	58,2
	38,7	35,8	28,1	41,7	54,4	63,3	64,8	52,3	32,2	46,7	54,0	64,2
	12,2	12,8	17,9	12,6	10,8	21,3	93,6	99,3	58,8	64,8	80,0	82,5
	39,8	16,7	13,0	13,8	34,2	41,0	78,5	98,7	64,7	71,1	77,0	65,6
896	98,1	25,4	54,4	96,5	98,3	69,0	83,9	32,8	61,3	80,3	75,6	71,3
897	4,1	3,2	5,5	3,5	0,9	1,2	8,8	64,6	44,0	64,5	48,6	60,1
898	83,4	58,6	51,4	65,7	46,1	33,2	41,5	80,1	75,9	83,5	89,8	82,5
899	81,2	47,8	36,7	26,3	35,7	31,1	48,5	66,5	99,3	83,3	91,1	91,9
9	0,0	10,8	38,4	38,5	27,5	11,9	0,0	61,1	26,7	63,0	73,9	33,7
931	/	/	0,0	65,4	/	0,0	/	/	0,0	62,6	0,0	0,0
941	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
951	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
961	/	/	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	16,0	35,8	0,0	58,1
971	0,0	17,7	71,0	38,1	27,5	13,2	0,0	99,7	72,4	33,0	25,6	6,4
998	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
999	/	0,0	0,0	/	/	/	/	0,0	0,0	64,1	75,9	50,0

Priloga 4: Lafayevi indeksi za Slovenijo v letih 1999 in 2010, izračunani na ravni treh števil SITC

Tabela 3: Lafayevi indeksi za Slovenijo v letih 1999 in 2010, izračunani na ravni treh števil SITC

Koda proizvoda po SITC na ravni treh števil	1999	2010
001	-0,08	0,07
011	0,05	-0,03
012	-0,08	-0,18
016	0,01	-0,01
017	0,16	0,04
022	0,12	0,08
023	0,02	0,00
024	0,01	-0,08
025	-0,01	0,01
034	-0,05	-0,05
035	0,00	0,00
036	-0,04	-0,03
037	-0,01	-0,02
041	-0,03	-0,02
042	-0,02	-0,01
043	-0,02	-0,01
044	-0,10	-0,03
045	-0,02	0,00
046	-0,01	0,00
047	-0,01	-0,01
048	-0,14	-0,18
054	-0,16	-0,14
056	-0,06	-0,08
057	-0,25	-0,15
058	-0,06	-0,04
059	0,00	-0,03
061	-0,06	-0,07
062	0,01	-0,01
071	-0,13	-0,07
072	-0,01	-0,01
073	-0,16	-0,13
074	-0,01	-0,01
075	-0,01	-0,01
081	-0,13	-0,01
091	-0,04	-0,02
098	-0,07	-0,09
099	/	/
111	0,13	-0,04
112	0,08	-0,01
121	-0,03	0,00
122	0,12	-0,15
199	/	/
211	0,04	0,02

»nadaljevanje«

šITC na ravni treh števil	1999	2010
212	0,00	0,00
222	0,00	0,01
223	0,00	-0,01
231	-0,08	-0,10
232	-0,14	-0,16
244	0,00	0,00
245	0,01	0,02
246	-0,02	0,03
247	-0,04	0,05
248	0,11	0,17
251	-0,29	-0,29
261	0,00	0,00
263	-0,07	-0,01
264	0,00	0,00
265	-0,01	-0,01
266	-0,05	-0,04
267	-0,03	-0,01
268	-0,04	0,00
269	0,00	0,00
271	/	/
272	0,00	0,00
273	-0,09	0,01
274	-0,02	-0,01
277	0,00	0,00
278	-0,23	-0,09
281	0,00	0,00
282	-0,16	-0,28
283	/	/
284	0,00	0,00
285	-0,17	-0,04
286	/	/
287	-0,02	-0,03
288	0,04	-0,02
289	0,00	0,01
291	-0,02	-0,01
292	-0,14	-0,10
299	/	/
321	-0,06	-0,01
322	-0,08	-0,09
325	-0,03	-0,01
333	-0,19	/
334	-1,84	-3,09
335	-0,17	-0,14
342	-0,09	-0,11
343	-0,53	-0,73
344	0,00	0,00
345	/	/
351	0,12	0,21

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

Koda proizvoda po SITC na ravni treh števil	1999	2010
399	/	/
411	0,00	0,00
421	-0,12	-0,10
422	-0,01	-0,01
431	0,00	0,00
499	/	/
511	-0,08	-0,05
512	-0,04	-0,08
513	-0,06	-0,12
514	-0,16	-0,07
515	-0,26	-0,26
516	-0,04	-0,04
522	-0,12	-0,12
523	0,13	0,02
524	0,06	-0,01
525	0,01	0,00
531	-0,10	-0,03
532	0,03	0,02
533	0,46	0,42
541	-0,16	-0,09
542	1,35	2,29
551	0,03	0,04
553	0,17	0,17
554	-0,21	-0,06
562	-0,15	-0,10
571	-0,16	-0,08
572	-0,12	-0,14
573	-0,06	-0,03
574	-0,09	-0,08
575	-0,08	-0,18
579	0,00	0,01
581	-0,07	-0,05
582	-0,17	-0,06
583	-0,11	-0,06
591	-0,04	-0,01
592	-0,04	-0,03
593	0,01	0,00
597	-0,06	-0,05
598	-0,26	-0,14
599	/	0,00
600	/	/
611	0,00	-0,11
612	-0,20	-0,01
613	0,01	0,00
621	0,11	0,05
625	0,66	0,41
629	-0,02	0,10
633	-0,01	0,00

»nadaljevanje«

šTC na ravni treh števil	1999	2010
634	0,03	0,07
635	0,85	0,13
641	0,71	0,63
642	0,19	0,04
651	0,28	0,29
652	0,10	-0,01
653	0,08	-0,06
654	-0,02	-0,04
655	-0,08	-0,01
656	-0,02	0,00
657	-0,50	0,11
658	0,15	0,04
659	-0,05	-0,02
660	/	/
661	-0,05	-0,03
662	-0,17	-0,08
663	0,27	0,19
664	-0,05	-0,11
665	0,19	0,06
666	-0,02	-0,01
667	0,00	0,00
671	0,01	-0,13
672	0,02	0,02
673	-0,44	-0,27
674	-0,28	-0,31
675	0,21	0,40
676	-0,02	0,06
677	-0,02	-0,01
678	-0,06	-0,07
679	-0,05	-0,15
681	0,00	-0,03
682	-0,18	-0,22
683	-0,06	-0,10
684	0,56	0,08
685	-0,01	-0,04
686	0,00	-0,02
687	-0,01	0,00
689	-0,04	-0,02
690	/	/
691	0,05	0,12
692	-0,06	-0,03
693	-0,08	-0,06
694	-0,13	-0,05
695	0,10	0,10
696	-0,04	-0,02
697	0,04	0,07
699	0,35	0,32
700	/	/

»nadaljevanje«

ΓC na ravni treh števil	1999	2010
1	-0,02	0,01
2	0,02	0,04
3	-0,48	-0,37
4	-0,18	0,05
6	0,61	0,52
8	-0,07	-0,01
1	-0,04	-0,02
722	-0,14	-0,07
723	0,19	0,30
724	-0,12	0,01
725	-0,07	0,01
726	-0,10	-0,02
727	-0,02	0,01
728	-0,31	-0,02
731	-0,13	-0,06
733	0,00	-0,03
735	0,05	-0,01
737	0,10	0,10
741	-0,12	-0,02
742	-0,02	0,02
743	0,21	0,43
744	-0,11	0,14
745	-0,23	0,06
746	-0,10	-0,05
747	0,10	0,10
748	0,07	0,11
749	0,03	0,04
751	-0,09	-0,12
752	-0,86	-0,30
759	-0,19	-0,02
761	0,08	-0,22
762	-0,11	-0,04
763	-0,05	-0,02
764	-0,67	-0,25
771	0,06	0,06
772	-0,06	0,04
773	-0,36	-0,33
774	-0,05	-0,01
775	2,60	1,49
776	-0,28	-0,21
778	0,56	0,74
781	1,16	2,38
782	-0,59	-0,26
783	-0,14	-0,09
784	-0,92	-0,55
785	-0,01	0,04
786	0,19	0,15
791	0,02	0,02

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

šITC na ravni treh števil	1999	2010
792	-0,16	-0,15
793	0,02	0,04
799	/	/
800	/	/
811	0,38	0,23
812	-0,10	-0,05
813	0,10	0,00
821	2,87	0,74
831	-0,04	-0,05
841	0,19	-0,05
842	0,37	-0,08
843	-0,03	-0,03
844	0,01	-0,06
845	0,06	-0,14
846	0,09	0,01
848	0,01	-0,05
851	0,16	-0,11
871	-0,03	-0,01
872	-0,09	-0,03
873	0,45	0,10
874	-0,13	0,00
881	0,05	0,00
882	-0,07	-0,02
883	0,00	0,00
884	0,07	0,07
885	-0,04	-0,02
891	-0,04	-0,06
892	0,15	0,11
893	0,07	0,18
894	0,04	0,00
895	0,05	0,01
896	0,00	0,00
897	0,04	-0,01
898	-0,14	-0,05
899	-0,10	-0,09
SKUPAJ	0,00	0,00

Priloga 5: 25 proizvodov na ravni treh števil SITC, v katerih je Slovenija v letu 1999 izkazovala najvišje primerjalne prednosti (na podlagi izračunanega LFI) v primerjavi z letom 2010

Tabela 4: 25 proizvodov na ravni treh števil SITC, v katerih je Slovenija v letu 1999 izkazovala najvišje primerjalne prednosti (na podlagi izračunanega LFI) v primerjavi z letom 2010

Proizvod na ravni 3-števil SITC	1999	2010
821 pohištvo in deli	2,87	0,74
775 elektr. in neelektr. Gospodinjska oprema	2,60	1,49
542 zdravila	1,35	2,29
781 osebni avtomobili	1,16	2,38
635 izdelki iz lesa, drugi, še neomenjeni	0,85	0,13
641 papir in karton	0,71	0,63
625 gume, pnevmatične (plašči), za avtomobile	0,66	0,41
716 rotacijski električni stroji	0,61	0,52
684 aluminij	0,56	0,08
778 elektr. stroji, aparati, drugi	0,56	0,74
533 pigmenti, premazna sredstva, laki ipd.	0,46	0,42
873 merilniki in števc	0,45	0,10
811 montažne zgradbe	0,38	0,23
842 ženski plašči, pelerine, ipd.	0,37	-0,08
699 proizvodi iz navadnih kovin, še neomenjeni	0,35	0,32
651 preja iz tekstilnih vlaken	0,28	0,29
663 gotovi mineralni izdelki	0,27	0,19
675 ploščati, valjani izdelki iz legiranega jekla	0,21	0,40
743 črpalke in kompresorji	0,21	0,43
642 papir in karton, rezana	0,19	0,04
665 stekleni izdelki	0,19	0,06
723 stroji in naprave za gradnjo	0,19	0,30
786 priklopniki in polpriklopniki	0,19	0,15
841 moški plašči, jakne ipd.	0,19	-0,05
553 parfumerijski, kozmetični in toaletni izdelki	0,17	0,17